A. Præstegjældets Reguleringshistorie, Grændser, Distrikter og Folketal.

Fol. 2. Maaseskovs regnedes allerede fra Nytårs Ved Ringkøbing Bardo Kjøbstad til Thorlands Præstegjæld, hvilket fues af Udskriftene i Ringkøbingamts af 11 Januar 1820 og 7 Januar 1821, hvorved udtillades Ringkøbing at deltage fra Mikkelsdag, ogsaa disse i 1829 vare indrettede blev Dalsømmed Annexes regn. under Ringkøbing og Thorlands. Nogen behandl. Forandringer paa det Offentlige Sidder til dens Forening til Sognekaldet findes endnu ikke anførdet i 1837, da Hans Ber. udnævnt til Sognepræst til Ringkøbing og Præster til Thorlands, idet disse Sogne kun fues anførte med Fodv. Forlangende at finde Ej i de Forrige, som indlejrens Kunde indlemmes i Mr. S. vedkommende Præstegjælds Grændser; hvorimod Handling ved Kgl. 31.8.47 blev anfat i Ringkøbing med Forlangende at finde Ej i Maaseskovs Dæstillelse. Af Skr. fra Biskop Kjøbenhavn til Ind. Præst 21.5.40 fes, at Anskjøningen om Gjenbelse af det nye Sognebord i Maaseskov skulde Bardo Formandskab til Beslutning. Af en Udskrift af Bardo Formandskabs Forh. 14 Juli 1840, underskr. af Præsten og de øvrige Medl. af Repræsentantskabet, fes, at vennemelte Anskjøning, der var af 14 April s. A., vandt Præsten Formandskabets Bifald; dog indsendte Bardo Ringkøbing ogsaa egen Udsmand og Fordelingskommission i Forening med Maaseskovs. Imidlertid var Sagen endnu i nogle Aar henstaaende uafgjort. – Den 20 Juli 1850 lader Biskop Kjøbenhavn ved Møde beramme paa Fogedstedet for at undersøge Stemningen angaaende Maaseskovs og Bardo Forening til et Sognekald.

Endelig afgjordt ved Kgl. Resol. af 22 Februar 1853, hvorved Maaseskovs Sogn af Ringkøbing Præstegjæld og Bardo og Thorlands Sogne af Thorlands Præstegjæld under Ind. Pr. i Fr. H. fra skilles de respektive Kald, hvorfor der for Fremtiden kan udnævnes Præst, som skal bestyre et egent Præstegjæld, der bliver at benævne Maaseskovs Præstegjæld.

Fol. 16.
36.
52. 131
70.
91 og 115.
112 og 120
128.
144.
160.
170
174.

FRA KALLSBØK FOR MÅLSELV PRESTEGJELD

Maalselvens Sogn i Nordgrandfjord med Lunde Præstegjeld paa vestre og Lundeby paa østre Side af Elven, hidtil Præste-Kaldet i Maalselv tilhørende. Hertil er indtraadt Forandring ved den Kgl. Res. af 20 Marts 1866, hvorved Gaardene Øiaas, Maalaas, Holandaas, Grundaas, Ø. og V. Hjørraas henlagde fra Lenvik i Præstegjeldet og Grundas Thinglag til Maalselvens Præstegjeld og Thinglag, hvorfor Nordgrandfjord Sognes af Gaardene V. Hjørraas paa vestre og Maalaas paa østre Side af Maalsfjorden, hvorhos dog Gaardene Fjæl og Naverø, indeholdende midtelbue af Maalselven og Malangen Sogne, fremdeles tilhøre Lenvik tilhørende. Endskjønt Opsidderne paa flere af de omsatte til Maalselven henlagte Gaarde, efter hvad Sognekaldets Arkiv udviser, i 1858 selv har indgivet underdanigst Ansøgning om at henlægges til Maalselven, har dog, efterat Resolutionen ved Bdg. af 1866 traadte i Kraft, de fleste af Opsidderne og flere fremdeles ønsket, navnlig paa V. Hjørraas, vort meget uvisse og Overgangen og – skjønt forgjæves – dybdegaaende underdanigst Ansøgning om at maatte komme tilbage til Lenvik, begrunde de saamme Gjentagelighed, navnlig i Indkvartering og Hjørraas Ansøgnings Ikke-Hensyntagen.

Efterat de ydersta Maalaasgaarde angaaende, vilde disse tidligere Naverø, Øiaas og Fjæl kun lidet vel lade til Malangen Sogn; de forbindes kun ved et Hjørraas til Maalselven. Nogen anden Forandring i Præstegjeldets Grænser end paa Sognekaldets Opnaaelse ikke indtraadt.

Grænserne ere da følgende: Mod Øst til Grænsefjeldene mod Finsk Lapmark; mod Vest til Ofoten, Malangen Sogn i Skerstad (hvor Forlakens er nedeste Gaard i Bardu), Reisen Sogn af Tranø (hvor Svinøi er den vestligste Gaard i Maalselven, dog tilhørende Tranø Thinglag), Lenvik (hvor Blomlid er den vestligste Gaard); mod Nord

14/11 65.

Jøm Præstemarkt; med Øst til Sørfjorden i Malangen og til Adelsfjorden (hvor Hjellen og Bjerkeng er de yttigste Gaarde, medens Dag Gaardene ved Hjelfrostvandet næsten at henlægge til Maalselven, saa snart Præstegjeldet maatte ønskes egnet Kirke).

Præstegjeldet bestaar af 2 store Langedalen: Maalselvdalen fra Maalselvens Udløb ved Fatnes til Storsteinpen ovenfor Rostavandet, omtr. 7½ n. Mile, og Bardodalen at regne fra Aasen alle Tranmo til Tuftø, omtr. 5 n. Mil. De vigtigste Sidedale (og Sidegrænder) ere: i Maalselven: a) Dagerfjord med Reisen og Lenik ved Lindfjordvandet; b) Reisfjord langes Øst med Reisfjorden bestaaende af 6 Dimensamilier og 7 nordfjordfamilier; c) Storfjorden med Sørfjorden i Malangen, hvori i 1862 ved Tælling af hele Skriftes fandtes 9 norske, 14 finske og 1 blandet Familie med 132 Personer; d) Sagelvdalen (i 1862 15 Familier, hvoraf 5 norske og 10 finske med 63 Personer) med Balsfjorden, 3½ M. fra nedenfor Gaard til Tolli i Moreddalen; e) Egnen om Sagelvdal og Tromsø mellem Tromsø og Andefjordet. I Bardodalen (ogsaa med Grønsefjordet (i 1862 19 n. Familier med 101 Personer); g) Dividalen (i 1862 9 n. Fam. med 42 Personer) og Rostadalen. I Bardo: a) Skoelvdalen (i 1862 4 n. og 1 ny Familie); b) Salangsdalen, der skotter sig fra Dørbarnes ovenfor til Bones c. 3 n. Mile; c) Fordalen med 7 lidet betydelige Gaarde; d) Andfjeldbygden med 3 Gaarde, hvoraf de 2 øverste c. 1½ Mil ovenfor Strømsø i Moreddalen.

Folkemængden var ved sidste Folketælling i 1855 2470, hvoraf i Moreddalen 1713, i Aunedal 757.

Ved Kgl. Resolution af 7 Septb. 1865 er det bestemt, at i Maalselvens Præstegjeld ovenover til Fraugen og Reinmalmo opretholdes et Aunesogn paa den Tid, hvor de ere optøl og uskikket. Kirken skal opføres paa i Vårgaard efter Chef Nordan til Salangens Kobberværks udarbejdede Tegninger i forening med Maalselvens

Til samme kirke er [illegible] av 600 pd. i [illegible] og [illegible] på 1800 pd. med 5 pct. [illegible] på 40 kr. [illegible] årlig.

Ved folketellingen i 1875 var folketallet i Målselvens og Øverbygdens sogne 2891 og i Balsfjords sogne 1048. På Øverbygdens sogn alene faldt det 750.

Præstegjeldets kirkeregnskaber 2 forskjellige, opgjøres for Øverbygdens kirke underset at præstegjeldets antal menighetslemmer for disse er:

Jn. 276/52.

Målselv sogn	4.574.	
Bardu "	2.332.	
Øverbygd "	735.	7.641.

23/5 1952.

Peter Benjamin Hauge
Sjøfolgemann

Ved den almindelige folketelling den 1. december 1950 var folketallet for Målselv sokn 4715, for Bardu 2504 og for Øverbygd 749. Talt: 7968

FRA KALLBØK FOR MÅLSELV PRESTEGJELD

SOKNEPRESTEN I MÅLSELV KJELLMOEN

Ved kongelig resolusjon av 11. juni 1954 er det fastsatt:

1. Fra den tid Kirke- og undervisningsdepartementet fastsetter blir Bardu sogn skilt ut fra Målselv prestegjeld som et eget Bardu prestegjeld.

2. Kirke- og undervisningsdepartementet får fullmakt til å sette delingen i verk og til å ta avgjørelse i spørsmål om presteboliger i Målselv og Bardu i samband med delingen.

Departementet vil senere ta avgjørelse om fra hvilken tid delingen skal settes i verk.

Utdrag av skrivelse fra Kirkedepartementet til Nord-Hålogaland stiftsdirektør av 24. juni 1954.

Ved kongelig resolusjon av 14 januar 1955 ble garnisonsprest Jens Bjelland utnevnt til sokneprest i Bardu. I skriv fra Nord-Hålogaland biskop av 31. mars 1955 ble det imidlertid meddelt at han ikke kunne overta embetet. Kalls-kapellanen Nils Reistad, Sørreisa i Tranøy prestegjeld, ble deretter utnevnt til sokneprest i Bardu i statsråd den 6. mai 1955.

Sokneprest Nils Jørg Reistad ble innsatt av prost N. Selboell, som sokneprest i Bardu under gudstjenesten i Bardu kirke den 14. august 1955. Sokneprest Nils Jørg Reistad, Målselv, medrekn. fra den 14. august 1955 har dermed den nye sokneprest i Bardu tiltrådt sitt embete og Bardu er etter i vel 100 år å ha tilhørt Målselv sokneball, utskilt som eget sokneprestembete.

Endring av kommunegrensene.

Fra 1. januar 1964 er følgende endringer vedr. kommunegrensene i Målselv og Øverbygd satt i verk ved kgl. resolusjon:

1. Målselv og Øverbygd slås sammen til en kommune, som skal hete Målselv.
2. Navaren krets på Malnes-halvøya utskilles fra Malangen kommune og tilføyes Målselv kommune.

Malangen kommune ønsker fremdeles å bestå, med nye grenser som bl.a. innebærer endringen i forb. med Navaren krets som herefter tilhører Målselv sogn.

Bjørn Ole Hesselberg, sorenskriver

SOKNEPRESTEN I MÅLSELV KJELLMOEN

Pr. 1. januar 1866 ble ved kgl. resolusjon av grenseregulering gjennomført, idet Sørelvens kretsi Kvalangen sogn under Balsfjord sogn skall bli overført til Målselv kommune og menighet.

Ruy Schiøtz

FRA KALLSBOK FOR MÅLSELV PRESTEGJELD

Ytterdal

1.

16

B. Prestembedets Historie med series pastorum.

1. Johan Ernst Welhaven, f. 10 Aug. 1818, Sønn af Sognepræst i Bergen Johan Ernst Welhaven. Ex. art. 1839, pstilef. 1841 theol. 13/6 45 Hann. cittavid. 1848 pers. Kapellan hos Provst Holmboe i Tromsø, og 13 Juni 1853 Sognepræst til Mosvik, hvor han antrådte 12te Oktober og indsatte sig selv i Embedet 31 pr. hii. 16 Oktober Jomfru Ane, Jørgen og Fanny begge p. a. Brodersønd, indtil Præstegården blev tilstødte Pigt med Anthone Johanna Holmboe, født d. 2. 1847 Datter af Handelsmand Michael Holmboe, p. a. Tromsø.

Børn: Michael f. 15.5.1849
Eline Margrete, f. 17.12.1850
Johan Konrad, f. 19.10.1852
Georg Frederik, f. 15.7.1854
Anna f. 3.8.1853
Anthone f. 28.4.1858
Johanne Andrea f. 30.10.1860
Senere fødte børn: Johan, f. 22.12.1862
Ottar, f. 13.2.1865
Pauline Eleonore, f. 20.2.1867

Disse navne opplysninger er innhentet i forbindelse med Hesselberg i mars 1967 fra en av Welhavens nålevende etterkommere, dr. Sven von der Lippe, Kristiania

Blev i året 1860 ell. let reviderende Kapellan ved Petri kirke i Stavanger, derefter sognepræst til Sigdal + 1884.

FRA KALLSBOK FOR MÅLSELV PRESTEGJELD

2. Johan Mangelsen Brun, født 30 April 1825 i Throndhjem, Søn af Lensmand Christoffer Brun, der i 1844 blev fra Fæstebesidder i Throndhjem, og Anne Regine f. Schmidt, f. 1815, ex. ant. 1845, pens. 1847, Stud. 56 1850 (præst. 1854). Cand. Theol. 6 Febr. 1854 præs. Kapellan hos Provst Thomas Bal. i Tjølling, 6 Mai 1861 Sognepræst til Modlemen, hvor han anbragt 2 Gutter og i forsøgsfølge 10 Pr. Bin. Tilsagt f. Ar. 29 Novbr. 1862 medtil Bestalling som Provst i Sunjen.

Gift med Marie Sofie Friderike, f. Petersen, født 26 Juni 1831, Datter af Justitsraad og Rigsadvokat Johan Fr. Petersen, død 1836, og Mennene Sofie Friderike, f. Brake.

Børn:

1. Regine, født 24 Juni 1858.
2. Maria — 10 Oktober 1859.
3. Friderike — 15 December 1861.
4. Dorothe Charlotte f. 17 April 1863.
5. Johan f. 18 Juli 1864.
6. Jakob. f. 16 Novbr. 1865.
7. Johanna f. 9 Februar 1867
8. Marie Dominikke f. 12 Juli 1868.

Blev i 1868 atl og stiftsprovst og sognepræst. Tromsø, derefter i 1874 sognepræst til Vaale, derefter stiftsprovst og sognepræst i Christiansand, hvorfra han 2 aarskild med pension i aar 1893.

3. Nik
Jørr Berg
1855 min
præst 186
for 1864
Tromsø
antaan S
Præst 13
Datter af
Bøning
1. Johan
2. Nikol
3. Karin
4. Anne
5. Hans

Blev
i Nord
død 25

3. Nikolai Martens, født 29de November 1836 i Bergen, Sønnal Begerne.
Søn i Bergen Nikolai Martens og Anna Poulsen f. Broch; 1854 Examen. artium
1855 med laud., examen philos. 1856 hjemmeilland, eksam. theol. theol. 1863 laud.
fra oct. 1864 laud. Var nogle år lærer ved Dørstummeinstituttet i Kristiania,
aug. 1864 Amtmand over Bergens Kalkvandsfabrik, fra 1ste August 1869 sognepræst og
Provst i Lardens og Ballstads, 6te March 1869 sognepræst til allerhøieste hofpræ-
ambon, 30te Nov. er indsat ved fyldestgjørelse 2den Søndag efter trinitatis 6te pers. s. t.
Gift 15de Juli 1869 med Jørgenne Henrikke Cecilie f. Grøner, født 9de Jan. 1848,
datter af Kjøbmand Hans Grøner i Porsgrund (+ 1892) og Theodora f. Ottesen.
Børn:
1. Johannes født 9de Juli 1870.
2. Nikolai Theodor f. 5te October 1871.
3. Christoffer Broch f. 28 December 1872.
4. Anna Broch f. 3 Mai 1875. Gift i Oslo 6/2-1897 med professor i Historie Andreas Brandrud
5. Hans Grøner f. 3 Juli 1876.

Blev i 1877 sognepræst til Hemnes, i 1881 til Mangen, provst
i Nordhordland provsti 1882, sognepræst til Gjerpen 1886 hvor han
døde 25 April 1890. Fru Martens døde 18. marts 1917.

30. April
Præst,
i, og
, pres.
i Rev
mand Bes.
Kaddel-
ej fader
addel
, født
Foland
f. Pahle.
, derefter
sognepræst
i året 1893.

FRA KALLSBOK FOR MÅLSELV PRESTEGJELD

4. Jonas Reier Laudmark, født d. 13de November 1848 i Sjø-
gnes By af forældre Kaui Albert Johan Daniel Stub Laudmark og
Elisabet Laurentze f. Reier. Eksamen artium i 1867 med haud,
eks filosoficum 1868 med laud. Teologisk eksamen i Feb. 1873
med haud og praktisk prøve 1873 med haud. Efter endt praktisk eks.
vel 1½ år lærer ved en privat pigeskole på Tøtthammer. Blev i
våren 1875 udnævnt til personel kapellan hos faderen i sognepræst.
til Selø. Bestyrelse imidlertid i dennes nådemåneder i hans tidligere em-
bede, Bøgstaden-sognekald, varede endnu indtil udgangen af Juni 1876,
hvorfra i Aret 1877 nabokaldet til Selø Menighed fra slutningen
af Marts til udi Oktober, blev 19de Oktober 1877 udnævnt til sog-
nepræst til Malvågen. Forlod Selø den 10de Januar 1878 og ankom
til Malvågen den 28de i samme måned. Det indbetalte han sig ved efter-
prøvelse bunden dispens 4de og 5te ård. efter b. 3 kg. samt ård. sep.
tiugesimum i præstegaldet 3 kirker.

Gift den 4de Maj 1875 med
Katarina Amalia Hirsch f. 28de Juli 1851, datter
af daværende privatlærer Patroklus Hirsch og Karoline f. Brun-
spehl.

Børn:

1. Johan Daniel f. 11/6 1876 i Bøgstaden
2. Helga f. 3/9 1877 i Selø + 5te Juni 1878
3. Karoline Elisabet f. 12/9 78 i Malvågen
4. Jonas f. 27/7 79 d. samme dag.
5. Jonas Reier Hirsch f. 21/7 82.
6. Constance Henriette f. 6te Juli 1884.
7. Erling født 11te August 1888.

Blev i 1885 udnævnt til sognepræst i Flakstad. Død som sognepræst i Finde.

5. Født
Student
eksamen
med d
1867 du
loser, 1
sognepræ
1908. –
Gift
6 juni

5. Peter Caroline Celius, født i Øksnes 4 mai 1844, student fra Bjørkum skole 1871 med laudabilis, andenexamen med laudabilis og teologisk embedseksamen 1878 med laudabilis. Practicum med haud illaudabilis. 1864 dimittert fra Tromsø cenniorat 1864–66 hos kapl. 1878 beskjæftiget ved Tromsø kom. pidekole. 1885 sognepræst til Mosterhavn, hvor han døde 10 juni 1908. –

Gift 1878 med Susanna Georgine Holst, født den 6 januar 1842, død i Mosterhavn 18 november 1902. –

Børn:

1.

48 i Ber.
Danmark og
med hæd,
i Dets 1878
eaktiske ek-
v. Blev i
de
Præstegjeldet
i tilligemed
af juni 1876,
slutningen
dvent til sog-
8 og anker-
sog, efter
at ind sog.

d, datter
ne af Bern.

juni 1878

1884.
et Sørø sognepræst i Fiske,

6. Martin Hollum, født i Alstahaug den 16 januar 1865, sønn av skatteinspektør, senere bruksbestyrer John Hollum og hustru Karen f. Halvorsen. Gjennomgikk Trondhjems katedralskole, med hvilken han dok ex. aut. i 1885 med laud.; 1886 artiumsexamen med laudabilis. 1891 teologisk examen med laud og i 1895 praktisk med laudabilis. – Fra 1886-87 var han huslærer hos provst Neumann i Alstahaug og fra 88-89 hos bruksmand Nielsen sammesteds. Fra 1891-97 bestyrer av den private (senere kommunale) middelskole i Harstad. 1897 utnevnt til kateket i Vadsø, 1903 til sogneprest i Alstahaug, 1905 til provst i Alstahaug prosti. 23 november 1908 utnevnt til sogneprest i Mosterhavn, som han tiltrådte 18 april 1909 (antrådte tjeneste 19 april). – 30 september 1913 utnevnt til sogneprest i Stjørdal i Trondhjems stift. Avsluttet for Mosterhavn den 7 mars 1914.

1897 gift med Fredrikke Muren, født i Hammerfest 2 januar 1870, datter av skibsrederen Fredrik Joachim Falk Muren og hustru Barbara f. Neumann.

Barn:

1. Fredrik Muren, født i Vadsø 26 septbr. 1898.
2. Karen, født sammesteds 17 april 1900.
3. Einar, f. sammesteds 8 november 1901.
4. Barbara f. sammesteds 17 juli 1903.
5. Johanne f. i Alstahaug 14 mars 1906.
6. Anne f. sammesteds 3 august 1908.

Siden utnevnt til sogneprest i sin fødebygd Mellus. Døde i Mellus 19. mai 1933.

Fil. Lad

i Gustav

Rosaas, he

(Alstadgas

til frø

ved Tron

prost i Al

Strinda s

grense

Tilbakeblik

7. Gustav Mathias Rosaas født i 1874 av misjonsprest Rosaas, hvis virksomhet paa Sydalskehjemmet paa Sirabel (Madagaskar) er vel kjent blandt misjonsvennene.

G. M. Rosaas blev cand. theol i 1904. Han virketes en tid som stiftskapellan i Haalogaland og derefter som lærer ved Tromsø seminar. Han blev i 1914 utnevnt til sogneprest i Maalselv. Tiltraadte 1. mai. Forflyttet 1921 til Strinda som res. dep. Til han gikk av p. g. a. aldersgrense 1947.

8. Tor Magnus Tønnesen f. i Stavanger 6 aug 1894 av snickermester (†) Sivert Tønnesen og hustru Anne Birgitte. Han blev student fra Kongsgård skole Stavanger i 1913, tok forberedende prøven i 1915 (laud), teoretikum vaaren 1917 (laud), og praticum høsten 1917 med laud. Han blev 27/12 konst. som stiftskap. i Haalogaland som yngste prest i landet kunde han nemlig ikke ansettes fast før fyldte 25 aar. Som stiftskap. bestyrte han flere embeder saasom: Gimsøy, Karlsøy, Skjervøy (vel ½ aar), Vega, Velfjord, Brønnøy (ca 1 aar) og Gildeskaal (ca ¾ aar). Han var ogsaa var fiskeversprest i fisketiden, saavel i Finmark (Vardø) som i Lofoten (Svinøy, Røst). 7 jan. 1921 prøvaate han som stiftskap, og drog derefter paa studietur til Tyskland. Hjemkommet derfra søkte han Maalselv sognekald, hvortil han utnevntes 14 juni 1921 og overtok 4 juli s. aar, idet han den dag reiste fra Stavanger. Han ankom til Maalselv 11 juli. Han viedes 17 jan 1922 i Stavanger denne til Gerda Xenia Torstensen født av dødt kapitein Torvald Torstensen og Karoline f. Konnelitzsen, bos paa Tjømø.

Barn:

1. Tor Henrik f. 1 januar 1923 i Maalselv.

Kilsbokad

Sigurd Karl Nissen Steinvang, ordinert prest, levert til Måløy begravelsesall 18. juli 1927. Død 28. mars 1928.

9. Ola Friedrich Hyttemo f. i Stegen i Nord-Frøidlag den 23. septbr. 1893 av foreldre husmannsmann Edvin Albert Hyttemo og kone Karina Cecilie f. Øversand. Han vart student frå Bergens katedralskule etter å ha gjeld Volda mellom kulen og gymnas men ikkje hadde eksamensrett den gongen. Det var i 1913 og han tok vitnes til med det teologiske studium ved Universitetet, der han tok teol. embetseksamen i 1919 med laud og personlig teol. eksamen våren 1920 med laud. Han vart utnevnt til vikarprest til Edøy 16/6 1920 og ordinert i Hamar domkyrkje 2/7 s.å. av biskop Dietrichson. På Edøy var han til i mars 1928 etter at han 27/10 1927 var utnevnt til sokneprest til Måløy. Dit kom han 29. mars 1928 på prøvetryggleik med dei og vart der til 16. januar 1934 etter at han 17. aug. s.å. var utnevnt til sokneprest til Steinkjer.

Han hilt sig godt som prest både i Edøy og Måløy. Men det var stridt med sjøreisene i Edøy og det gjord at han gjeldd det ikkje lenger enn til 1928. I Måløy var det berre bilkjøring både vinter og summar, så der var reisene berre til hjelp. Der 6 1/2 år i Måløy var til dessa vore hans best år. Når han reiste der i fjor så er det mest av omsyn til kona si psykisk og skyldfelt og vemod i fem-

Klæbu

bend. Ein lutheby periode er liet a dennes slutt, men det er haus von at tin ny god periode tek til.

I Malvik har han vore medlem av bestyret og formannskapet i 3 år, som varaordfører, han vore formann i fattigstyret 1 år, og varaformann i skulestyre og ordnerråd. Han har vore medlem av Trøndelag kulturbrødrelags styre i 3 år og var i 1923 valg som medlem i Trøndelag fylkesbrukslag styre. Det har vore hans gledeby å få vera med på alt dette. Kjærleik har vert nytt store dennes.

Han var gift 26. juni 1920 med Dagny Johanne f. Nøss, datter til bruk. og standarbjunker Paul Marius Nøss og hans hustru Paula Marie f. Jørstad. Ho er og frå Skogn i Nord-Trøndelag. Dei har 5 barn saman

1. Frøydis f. i Edøy 27. mars 1921.
2. Paul Nøss (Pål) f. i Edøy 28. sept. 1922.
3. Odny f. i Edøy 4. juni 1924.
4. Dagfinn f. i Edøy 5. april 1927
5. Mølfrid Laura f. i Malvik 12. mai 1932.

Det er med mange gledeleg minne at alle reisen frå Strinda prestegjeld som i mange år var vore ein sjøna heim, der mange godt minne har samlast i desse åra.

Gjerd sjøna kjærleiksbandet i Malvik, Strindi og Quednes.

FRA KALLSBOK FOR MALSELV PRESTEGJELD

10. Øverhard Juus Eggesbø f. i Herøy, Sunnmøre, den 14. sept. 1901 av foreldre gårdbr. og byggmeister Johannes Petersen Eggesbø o.k. Martha Olsdtr. Kirkesæle.

Han vart student ved Volda gymnas 1923. Allerede før han gjekk Sunnmøre Kristelege ungdomslute vinteren 1917/18 fekk han kallet til å bli prest.

Han tok til med det teologiske studiet hausten 1923 ved Menighetsfakultetet. Den 30/6 1927 tok han i 1927 teol. embetseksamen og praktisk teol. eksamen våren 1928 med Verdskr. Hæd.

Han vart den 22/7-28 ordinert av biskop Hognestad i Bergen for å styre ledige ordinerkall i Helgeland bispedøme. Som det kom han til Vågåy og Røst og vart 2/9-1928 utnevnt til sokneprest der.

Den 30/5-35 vart han utnevnt til sokneprest i Målselv og kom dit den 26/8 s.å. Han vart i Målselv til den 23/10-51 eller at han den 2/5 vart utnevnt til reg. kap. ved Nøstekken i Bergen.

Det kan skrivast mykje om folket's hjartelag og oppvørdnad om for prestefamilien, særleg under krigen 1940-1945. Dei beste kjærleiksord rekk ikkje langt her. Eit lune det for fyllest og omsorg

21

for hele familien i de lange år under krigen.

Han var med i Stark Målselv private gymnas i 1939. Han var med ordfører Nordang Rossvoll Stark Målselv private realskole som seinere gikk over til Målselv statsrealskole. Han var formann i forstandskapet for skolene i alle år fram til 1957.

Han var i mange år formann i skolestyre, formann i Målselv vegvesen, medlem av forstandskapet ved Heimly ungdomsskole, finansutv. fra 1935 - 1957 og formann i styret i 2 år.

Når han var frelst delen av fellet det med i stille takk og bøn til Gud om signing for fellet som skal bygge og bo videre i denne fagre dalen i Målselv, Harstad og Troms fylke.

Han var gift 2 ganger.

1. den 28/7-28 med Symøre Tekim Sandvik f. 7/10-1901 av borde Johan Sandvik og Johanne Symøre døde den 27/4-45, av svangerskapsforgiftning.

De har 5 barn:

1. Hans-Tobias Martin f. 15/10-29 på Vårg
2. Bernhard-Jens f. 26/12-31 — " —
3. Johan Per Børre f. 1/9-33 — " —
4. Berglot Margareten f. 23/1-37 i Målselv
5. Svein-Aug f. 29/3-45 — " —

2. gang gift den 24/5-48 med Åsta Johanne Fredriksen f. 7/4-1902 datter av lærer og bankkassekasserer Jacob Fredriksen og Hanna f. Haborstad, Sykkylven.

I ledigheten mellom ovennevnte sogneprest og den påfølgende, ble Håsteln sognepresteembede bestyrt ved Stiftskapellan Helge Ingemann Haugegjerd.

Denne var født 4. mars 1912 i Sveio prestegjeld i Sunnhordland, student 1935, candidat 1941 ved Universitetet med praktikum samme sted i 1943. Han ble høsten 1950 utnevnt til Stiftskapellanembede Nr. 4 i Hålogaland.

Hans bestyrelse i Håsteln begynte den 23. oktober 1951 og sluttet den 31. juli 1952.

Under hans bestyrelse ble Håsteln prestegård påført kr. 9.600.00. Stiftskapellanen bodde ikke i prestegården. Han bodde på Haen i den gamle Lensmannsgården (Wiederhauggården.)

Han var gift og hadde to barn.

Siv Berry Anda, født i Voss den 3. desember 1906 av foreldre: Fattiggårds bestyrer Carl Sofus Anda og Siva Sivina f. Skjetne. tok eksamen artium i 1925 ved St. Sunniva skole. Stavanger, teologisk embetseksamen i 1931 ved Universitet med Hånd. og praktisk teologisk eksamen i 1936 med Lånd.
Var lærer ved Trysil realskole i årene 1939-42. I mars 1947 tilsatt som hjelpepresst i Skånland som er Trondenes prestegjeld og senere kats kapellan samme sted. Formann i Skånland sanitetsforeninger i flere år.

Våren 1952 utnevnt til sokneprest i Målselv. Ankom til Målselv i juli 1952 og innsatte seg selv i Målselv kirke den 2. august etter prostens bemyndigelse.

Gift den 2. november 1939 med Margrethe Berg-Gol f. Vagle, datter av malermester Johan Vagle og h. hustru f. Bendiksen.

Ble den 29. august 1958 utnevnt til sokneprest i Skog, Nord-Trøndelag og forlot Målselv den 21. november samme år.

Den 13. februar 1959 ble utnevnt til sogneprest i Målselv Rolf Hesselberg, som overtok sognekallet fra 28. mai 1959.

Rolf Hesselberg er født 17.8.1926 i Selbu og er sønn av daværende res. kap. til Selbu, senere sogneprest til Baklandet menighet i Trondheim, Theodor Hesselberg og h. Gudrun, f. Aandahl. – Han tok eksamen artium ved Trondheim Katedralskole og gjennomførte de teologiske studier ved det teologiske menighetsfakultet, med eksamen theoreticum 1948 ½, practicum 1949 ½ med karakterene Hæd prim og Hæd. Ble ordinert i Nidarosdomen av biskop Arne Fjellbu den 18 september 1949. Tiltrådte hjelpeprestsstillingen ved Tromsø domkirke den 1 oktober 1949.

Ble utnevnt til sogneprest til Målselv i statsråd den 13. februar 1959; tiltredelse i Målselv ved gudstjeneste i Målselv kirke, søndag 31 mai 1959, men senere utsatt til 25 mai. Gudstjenesten den 31 mai var en storslagen begivenhet med sangkor og musikkorps og fullsatt kirke. Prost Lyngstad var til stede og foretok innsettelsen. Menighetsrådets formann, Ståle Holmen, bragte menighetens hilsen. Velkomstfest i Moen Samfunnshus etter begivenhet.

FRA KALLSBOK FOR MÅLSELV PRESTEGJELD

Hesselberg ble i statsråd den 16. november 1966 utnevnt til sogneprest til Røros sogn kall. Etter søknad til Kirkedepartementet ble innnåmmet utsettelse med overtakelsen av Røros til 1. august 1967; dette p.g.a. at biskopen hadde anmeldt visitas i Målselv i slutten av mai 1967, samt det forhold at biskopen vanskelig kunne skaffe prest til å betjene Målselv i ledigheten; dessuten ble Hesselberg anmodet om å ta seg av sommerens konfirmasjon i Målselv sogn den 2. juli 1967. Tiltrædelsesjon innvilget fra 3 juli, men endelig bestemt helt fram til avreisedagen p.g.a. manglende vikar m.m. Forlot Målselv den 26. juli 1967.

Hesselberg ble den 3. juli 1948 gift med Gerd Strand, f. 11. febr. 1924, datter av kjøpmann Ottar Strand og h. Jenny, Trondheim.

Barn:

Björn Theodor, f. 24. mars 1949 i Trondheim
Jan Ove f. 23. august 1951 i Tromsø
Kristin f. 5. mars 1956 i Tromsø.

Hesselberg takker for vilkår og minnerverdige år i et stort og krevende sogn kall, der gleden over å få sette inn alle krefter i Herrens tjeneste har vært dominerende, til tross for at problemer og vanskeligheter i blant har meldt seg.

Gud signe Målselv og Overbygd menigheter. Gud signe de prestefolk som nå overtar her og de kommende slekter og tjenere i nye generasjoner.

Telf Hesselberg

FRA KALLSBOK FOR MÅLSELV PRESTEGJELD

C. Embedets Indtægter og Byrder, m.m.

Indtægterne ere i 1863 fastsatte opgivne til Riksbanken:

De reverterede Indtægter	202 Spd	3 ß 15 ß
Frivillige Julegaver	— 17	— —
Rettighed, Offer og Tiende	— 330	— —
Tilskiende = Erstatning	— 116	— —
	665 Spd	3 ß 15 ß

Af Rettighed indbetales den Sum det i Aaretsløb til Præsten i Gaardbrugernes nationale Rettighed har Præsten pleiet at indtage paa Tingstedet og Togene.

Tilskiende = Erstatningen er herlend ved Repartitionen om Togenkaldets Opretholdelse, og uddrages af Vardø fra Hesseldø Togenkaldet.

Der erlægges forde ministerielle Forretninger siden Vestfinmarkens Stift:

For Prædikener paa Søndage 3 Spd, paa Hverdage 4 Spd.
— Daabshandlinger 3 ß, deriblandt Offer paa Altet, der dog som oftest kun er et Par Skilling af hver Nattverdslysdder.
— Ved Kodåtkion, naar Præsten er død, 1 ß.
— Begravelse Gjælden og da kun paa Hverdage 1 ß.

Af Konfirmanter i Vardø 3 ß. Tilbeals-elven søgte Vestfinmarken at faa fastsat 1 Spd, men det har dengang kun vakt megen Misfornøielse, men Skærsildsprædikenen har fredelig bestaaet, da udover de Gaardbrugere 1 Spd. Julegaver har i de senere Aar ikke været almindelige, men have endnu ej mistet for mange steder Skik, navnlig i Vardø. Præsten gaaer hjemme i

FRA KALLSBOK FOR MÅLSELV PRESTEGJELD

indløst ved Præsten ved Udlæg af ovenstående Forretninger.

Byrder: Årlig Præstetiende og Afgift af et Stem 23. Marts 1857 paa Embedet hvilende Korn skal 400 Spd, der opbæres som Tiden til Præstegaardens Opbyggelse, med 24 Spd aarlig.

Brandtaxtinguent — — 2 — 56 f.

Refs. for Laanet efter Skiftet 1856

Præstens Skjøde og Nattehold og godtgjørelse betales af Bardo efter Skjønning med en Fredsdøle, opfattes som aarlig under vis Høie, 34 Spd, hvorved Præsten har fundet sig tjent. Ser i Øvrigt mellem Formanifestanne, men i Maaleboen skal det tage ved i Natteholdet for Præstens lange Nærværelse i Bardo til Konfirmanderies Forberedelse der.

14/11 65. Indtægterne i 1864:

A 1. Dagsbandtinger (Maaleboen)	54 —	af: Bardo 19 Spd 55 f.	73 Spd	116 f.
2. Bøndervidser (Maaleboen 8 Spd)	53 — 60 —	31 — " —	84 —	60.
3. Konfirmander (32 af 51)	26 — 96.	—	26 —	96
4. Forvorlelser	Intet.	"		
5. Introduktioner	48 —	48 —		48 f.
6. Offer	4 — 56 —	" —	4 —	56
			Rd 190 Spd 16 f.	
B Offer og Restigt			342 — "	
C. Tiltestende = Erst.			116 — "	
D. Julegaver (Maaleboen)	— — — — — —		34 — 26.	
			682 Spd 42 f.	

Herved bemærkes, at der i 1864 ikke kreves Konfirmation i Bardo.

FRA KALLSBØK FOR MÅLSELV PRESTEGJELD

i forløb angående Prestens og Skolelærerens ordinairie Forretninger.

Byrder. Årlig faste Skatter og Afgifter af et stort 23 Mark 1857 paa Embedet Præstegaarden Lønn skal 400 Spd, der opbæres som Præsten til Præstegaarden i Penge 77 Spd, eller 24 Spd aadelig.

Præstegaardens Brændselsudgift - - 2 - 56 f.

7.2.67. Præstens Skyldsog Vallekoldsgodsgjørder betales af Bando efter Regning med en Fredidel, efterhånden som Bøn har fundet Sig sjøl. Præsten og Fristmellem Formandskabene, men i Vallekoldet skal det betales med i Vallekoldet for Præstens bagen Nærværelse i Bando til Konfirmandernes Forberedelse der.

14/11 65. Indbetalinger i 1864:

A 1. Marcdrom. Dackbandtinger	54 - 60 f.	Bando 19 Spd 55 f.	73 Spd	116 f.
2. Pendeviderser Rutenskjørdsk.	53 - 60 - 31	"	84 -	60.
			26 -	96.
			" -	78 f.
			4 -	56
			190 Spd 116 f.	
			342 - "	
			116 - "	
			24 - 26.	
			672 Spd 42 f.	

Kroner.

Dto.
Fra Mads Olsen
Fra Ole Olsen
Fra Bergen Mordtsen
" Præstegaarden
" Præstegaarden
Præsten for ovenstaaende
i Skatte og for ovenstaaende
" i Skatte for nogen Tid
Præsten gaaer for Præsten
ndo.

3/10 68. Efterg. Skr. fra Tøgens Kr. 3.67 (Alt jfr. $\frac{10}{64}$ Gjennemgangsdag ved for Proppgaardsarbeidet tilbagebetaling ved 11 Juni 1857.

3/11 68 Sognekaldets Indtægter af accident. Forretninger i de 6 Aar 1862 – 1867 finder at have udgjort i Gjennemsnit 180 Spd 5 ß ny Frivilligt Offerlighed i Gjennemsnit 28 Spd 4 ß. Naar Rettighed, Offerog Bøder anslaaes imod hvad samme beløb i 1864 = 342 Spd, bliver Sognekaldets samlede Indtægt i de nævnte Aar i Gjennemsnit 661 Spd 1 ß 9 ß (men, naar Rettighed og Bøder anslaaes som i den Skriv. Ordren af 1866 til 338 Spd 2 ß) = 654 Spd 1 ß 9 ß.

14/9 49 Sognekaldets årlige indtægter udgjorde 1870:

1. Sæbehandlinger	kr. 364,32
2. Brudevielser	kr. 309,00
3. Konfirmanter	— 213,13
4. Jordfæstelser	— 2,20
5. Attester	— 35,01
6. Frit offer	— 199,80
	1123,06

1/2 80 Sognekaldets årlige indtægter udgjorde i 1879

1. Sæbehandlinger	kr. 309.90	
Barnedåbsoffer	kr. 56.97	
		kr. 366.87
2. Brudevielser	— —	18 B. 00
3. Konfirmanter	— —	103. 46
4. Sundhedsbetalingskuver		4. 46
5. Jordfæstelser	— —	2. 40
6. Attester	— — —	9. 78
7. Frit offer	— — —	58. 50
		528. 43

Dertil indtægter i samme år:

1. Tiltelendingetilgodere	kr. 560,50
2. Frivilligt offer udgjort i 1878	749,38
3. do do do i 1879	900,86
4. Renter af Kapitalen	3.60
	2214. 34

Den samlede årsindtægt for Kaldet bliver således – kr. 2473. 57.

D. Præstegaarden

Præstegaarden Skibotten, paa hvis Grund et Præstekaldets Kirke ligger, er omgiven af Gaardene Hjemmen, Forbotten og Bredelad; i Øst gaar den Sammen med Skardal, i Vest flyder den til Elven. Til Gaardens Hjælp staar en Skjel ved opgaaede; men Vedfrist af nogen i den henimod aftrukt Tømmering vides ikke at være tillagt Præsten kaldets Arkiv.

Matrikulskyldens (ny) er 4 ° 21 f.

Jordbunden: Den øvre Del af Gaarden, som dannes af Flaterne, bestaar i den ikke store Jordes Del hovedsagelig af Sand med lidt Muld og omtales for "Skarpe Hempord." I den nordre Del, det saakaldte Gammel af Skibotten, hvor Huset i Sommer Tid fløst flyder, findes under Sandjorden et Lerlag, hvorover der staar Vand, hvorfor dette Stykke anlages ikke til Kornbrug for Korn, bedre for Græsfoder. Dybningen mellem Gammel-Skibotten og den Skjel, hvorpaa Huset nu ligger, indeholder antagelig den bedste Jord paa Gaarden, men har ikke tidligere været tagtænkt til Rugeri, fordi den ikke er frøsikker for Korn, men dette bliver for Engdyrkning. Dalskraaningen indeholder mere af ellaarsjord end Flaterne. Den nedre Del af Gaarden er tildels meget vaadsikkel til Engdyrkning; dog findes der ogsaa en del dårlig Jord.

Hvad Jordbundshed angaar, anlages Gaarden at være af middelst Rang. Som Udsigsgaard maatte den kunne drives temmelig fordelagtig med Hjemmesjørelse og Opgrøftning. Efter Præsten Erfaring er det bedst at lade den forfaldne øvre Del af Flaterne ude. hvert 3de Aar med Rug og saa lægge det igen til Græs, og at dyrke den nedre Del, som anlages bedst med Korn, til Havreskud, som bruges til gult og afgjø-

FRA KALLSBOK FOR MÅLSELV PRESTEGJELD

D. Præstegaarden

Præstegaarden Storbakken, paa hvis Grund Malselvens Kirke ligger, er omgiven af Gaardene Hjemo, Forbakken og Brodalen; i Øst gaar den sammen med Skardal, i Vest flyder den til Elven. Ved Gaardens Nybrug stod en Skjød over ogsaaledes; men Vestrisk af nogen i den hvor meninge afholdt Forretning vides det at have blevet kaldet Arkin.

Matrikuleringen (ny) er 4 021 f.

Jordbunden: Den øvre Del af Gaarden, som dannes af Plateaux, bestaar i den ikke store Jordens Del hovedsagelig af Sand med lidt Mold og anses for skarpe Hongrund. I den nordre Del, det saakaldte Gammel-Storbakken, hvor Huset er i Selgrenes Tid fast Flode, findes under Sandjorden et Lerlag, hvorover der jager Vand, hvorfor dette Sted anlages igjen-dre skikket for Korn, baadre for Græsfoder. Dibunden mellem Gammel-Storbakken og den Stejle, hvorpaa Huset nu ligger, indeholder anlagelig den bedste Jord paa Gaarden, men har ikke tidligere vaert tagt under Plogen, fordi den ikke er skikket for Korn, men dette bedre for Engdyrkning. Dalskraaningen indeholder mere af ellende jord med Plateaux. Den nedre Del af Gaarden er tilstede meget vedskikket til Engdyrkning; dog findes der ogsaa en del det aarlig fordel.

— Hvad Jordbundtheden angaar, anlages Gaarden at overstige middels Rang. Den Foderproduct maatte den kunne drive tommelig fordelagtig ved Hjemmefordelens Opdyrkning. Efter Bruner Erfaring er det bedst at vende den forfladende øvre Del af Plateaux omtr. hvert 3de Aar med Byg og saa lægge det øpen til Græs, og at bruge den nedre Del, som anlages bedst mod Øst og Vest, til Havreskjed, som tænker sig godt og afgiver

.januar
anderlige
kommunale
tbetale

st.

FRA KALLSBØK FOR MÅLSELV PRESTEGJELD

FRA KALLSBOK FOR MÅLSELV PRESTEGJELD

et fortrinligt Hjelpemiddel for Kvægavlen, som vist er og bliver den mest lønnende Næringsvej for Maalselvens.

Besætning. 10 à 12 Storfæ, c. 10 Smaafæ, 2 Heste, naar der skal fodres godt.

Udsæd: c. 1½ Td. Byg, 3 à 4 Tdr Poteter (bare lidet lønnende i Brunst Tid).

Furreskoven er næsten udhugget. Der findes kun nogle vantrevne Træer paa en Myr sydost for Gaarden og nogle store gamle Træer oppe mod Skardalen. Bjerke- (og Older=) Skoven er betydelig og voxelig; men efter langvarig uforsigtig Hugst maa Presten, som trænger c. 40-50 Favne aarlig, hugge forsigtig. Præstegaardens Skov er formedelst tagen under Forstvæsenets Bestyrelse, og Presten har at henvende sig hver Vaar til Forstassistenten for at faa Udvisning af Brænde og Gjerdefang.

Bygningerne. Hovedbygningen ligger smukt med Udsigt ned over Elven. Den er en høj to-etages Bygning (desværre!), hvor Vinden tager stærkt. 11 smukke og høje Værelser, hvoraf dog flere ubeboede. Bygningen er fra først af daarlig opført af tildels raat Tømmer og maaske tagen for tidlig i Brug. Senere har den undergaaet flere Reparationer, af hvilke den sidste, som udføres efter en i Visitatsmødet 1862 fremlagt Designation, medførte en væsentlig Forbedring. Siden den Tid maa Præstegaardsbygningerne ansees for at være overtagne af Sognekaldet. Kakkelovnene tilhøre Præstegaarden; kun et Værelse mangler saadan, idet en er flyttet paa Borgestueloftet, der af Brun er indredet til Drengeværelse.

– Borgestuen er en gammel Bygning, der foruden et ovenk. Loft indeholder en Stue med Skorsten og Ovn.

– Fjøsbygningen bestaar af et større og et mindre Rum [illegible] Gang imellem, hvori Skorsten.

24.10.68.

5.5.70.

13.11.71.

16.5.72.

25.5.72

24 30 Mai 1872

Det mindre Sydlige Gård er i Skikkavens Tid afdelt mellem (ulat) Tømmervig, saaledes er fremkommen en Bort med Udgang til Gaadsmunden. Det nordlige Gård, som er for Kaget, er for lidet, især for en meget udvidet Drift. I det Hele er Udhusbygningerne knappe nok. Over hele Gårdens Slåtter. Stalden er disparat; forresten mangler en Bygning af Beiningsvoks, hvori Vognskur og Redskaber, samt overgaa Lade, Bjelong over Stalden Slåtter. Stabæk er ret godt. Samtlige Udhusbygninger ere uden Bord-Klædning og Malning. Ogsaa mangler Nøt-Sinder ved den for Stalbakken og Forbakken fælles Elvevei. En gammel Smedje, i senere Tid benyttet til Opbevaringssted for Tømmerved, kaar Gård for Borgertuen. Endvidere Fejgard er i den seneste Tid opført. Havestykket er privat Gjendom.

Det bemærkes, at ~~[illegible]~~ en Potetesbakke ogsaa for Kirkestuen ved Gården blev forlaadt Brodestad, Med det Kgl. Rentekammers Samtykke, som i medfør af 20 Mai 1848 (Mdfr. $\frac{32}{48}$) er dereftet en Skjønsmandstaxt Kirkestuegrunden, som for frist af den bortfæstet til Ivar Rennesøe, men da Ivar opgav den, blev overdraget Andreas Hansen i Tømmerbakken, Gårdens Grunder og Skjønsmandens Vitterlighed for approberede Skjønsmand – Hanbakke

5.5.71. I Gårds Skyldsetal af Sogn Fraat det. Ole Gjølstad Gårds Tinns Skyldsetal. Ved at omsætte Indeli vedrørende er vaaret af Sabotthusets Stab. Det Udlæg bestaar af Matrikelnummer af Tømmers Bonde ved Bunge Jernverks Kamkjærstue, samme Sted. Det er ogsaa Skjøn at omsætte det 4½ Dun. Udlæg ovenfor Skyldsetal Gjøsen paa Ostgaarden ved det Gaadsmunden Bunge.

I Aaret 1870 gik Elven ud paa Stabakken den 1te Juni. Samme Aar blev Bygget fraat paa Østgaarden 2den Juni. Paa Gårds Sæt 6te Juni. – Vinteren 1870-71 var meget strænge, ikke mere af Elven, hvorfor jeg var det Gårds Jorm. Vaaren 1871 var meget ustadig Vandgang, Is og Kold, hvorfor Jorden, hvorfra Vandet blev meget afskyllet og gik det Gjøs.

13.12.71. I Skr. af 29.11.71 m. Sdsk. Fr. Mestere Normann paa Tromsø at han for vedvarende Stengjens Fastsættelse ved at Østgaards Gjøsen for Fremtiden ikke behøver som under forslagte Tiffen.

13.5.72 Elven gik ud paa Østgaarden 18de og 19de Mai 1872.

25.5.72 Ikke Bygget fraat paa Østgaarden.

29/30 Mai 1872 gjøres Sædemen paa Østgaarden.

FRA KALLSBOK FOR MÅLSELV PRESTEGJELD

30.9.72. Vaaren og Sommeren 1872 var usædvanlig tør, [illegible] [illegible] Grassprag; [illegible] derhos var Græsvæksten liden især paa Moderne [illegible]; i Skovengene var der rigeligt med Græs. Avlingen af Hø var i det Hele adskilligt mindre paa Prestg. i 1872 end de [illegible] Aar, derimod fik man god Fôrhø paa Høst. — Da der i 1872 ikke indtraf de sædvanlige Nattefrost i Junnatterne, blev Kornet godt modent, og var i det Hele foldrigt paa Grund af den store Regnmangel. — Af Poteter høstedes usædvanlig godt, især paa [illegible] i Mellem [illegible] paa Prestegaarden (c. 10 Fold). Marken [illegible] [illegible] Land til Poteter i den saakaldte Gulhaug, der [illegible] frugtbar Jord og [illegible] lange [illegible] Frost; [illegible] var det første Gang her [illegible] Poteter og det [illegible] meget godt.
Skjellet mellem Brandhei og Slabakkens blev opmaalt [illegible] Tirsd. 27de Sept. 1872, da der var Ubehændighed ved [illegible].

Jul. 1873. Vinteren 1872–1873 udmærkede sig ved [illegible] liden Snemængde. Paa Prestegaarden [illegible] ikke Fôret til (14 Kjør, 2 Hest, 8 à 10 Smaaf.), saa at Presten maatte kjøbe [illegible] Hø og Halm; [illegible] mangfoldige Steder, og især var der stor Mangel om Vaaren 1873. — Elven gik [illegible] i Dagene 28–30 Mai. Kornet blev saaet paa Prestegaarden d. 17de Mai. — Slaatonnen begyndte paa Prestegaarden d. 21de Juli og tilendebragtes (tiltagende Styrken) [illegible] 5 Uger. (4 Slaattkarle og 1 à 2 Rakker-Piger.) Paa Prestegaarden høstedes c. 140 Las Hø. Arbeidspriser for Slaattkarle 1 [illegible] 20 ß og 2 [illegible] pr. Dag paa Prestens Kost; for Rakker-Piger 24 Skil. pr. Dag. Veiret i Sommeren 1873 var usædvanligt [illegible] [illegible], dog høstedes mindre Hø paa Prestegaarden end man kunde have ventet, formentlig fordi der var Is i Jorden lange [illegible] Sommeren. Da der ej indtraadte Nattefrost, fik man vakkert Korn, dog var der adskilligt af den saakaldte Meldrøje paa Kornet. Efter Udsæd af 3 Tdr. Poteter høstedes 21 Tdr.

Okt. 1873. Da Skjellet mellem Prestegaarden og Brandelstad blev opgaaet [illegible] 1872, viste det sig, at Husmand [illegible] Oksmann paa Brandelstad ikke alene brugte en Del af Prestegaardens Grund, men at ogsaa hans Hus [illegible] en Del laa paa samme. I den Anledning og efter Stiftsdirektørens ~~Paalæg~~ Raad have Gr. Erik [illegible] Brandelstad og ommeldte [illegible] Oksmann undertegnet et Dokument, hvori de erklære, at de [illegible] [illegible] til nogen Brug af den omhandlede Del af Prestegaarden, [illegible] at [illegible] [illegible] til, naar forlanges, det [illegible], at bortflytte Huset og alt andet [illegible] [illegible] og opgive al Brug af Prestegaardens Grund. Dette Dokument er lovlig ~~Dokumentert~~ protokolleret ved Thinglæsningsretten [illegible] for [illegible] Sorenskriveri d. 10 Aug. 1873, [illegible] [illegible] og i Pantebog 10 – 154b [illegible] indført. — Det thinglæste Dokument er nedlagt i Sognekaldets Arkiv for 1873.

1874. Elven gik ud forbi Prestegaarden d. 31te Mai 1874.
Vinteren 1873–1874 udmærkede sig ved et ofte [illegible] Veirforandring og usædvanlig Snemængde. Vaaren blev meget [illegible] [illegible] Bund [illegible] Steder. Paa Prestegaarden [illegible] ikke Høet til. — Byggen blev saaet 2den Juni, Poteter sat 8de–10de Juni. — [illegible] Juni Maaned var usædvanlig [illegible], [illegible] [illegible] meget, [illegible] man allerede paa [illegible] [illegible] vel modent Korn. Mellem 30te August og 1ste Septbr. indtraf 3 Frostnætter efter hinanden, som ødelagde Korn og Poteter paa alle lavtliggende Steder, i den følgende Uge indtraf atter streng Nattefrost,

gjen tæskbest de fire to Nætter saade Grant, Hvis nærmest kan studes fik man saa godt modnet Byg, at det maatte Høstes til Sæd og Brød. Potæterne stode ogsaa meget godt. Præstegaarden anbødiglte os 4 Tdr Rødfod og 11 Tdr Snoeb de mener god Høst. Ellen Græsvæksten var god paa Præstegaardens mark i Skaaning men saa kun altid en meget regelbundet Sommer, saa hesvarsagede tørke og Græsset blev en meget regelbundet Sommer, saa hesvarsagede tørke og Græsset blev det endskønt Høi var af mange Slags det. Paa Præstegaarden skaffes meget Høi: Høi, Kvalstraa, Ærtestraa, Arbejdsmænd høvi: 2 at à 2 Tdl, ja vel mere oppe i Dalen for en i Skaatkvart.

1875. Nattens tal d. 22de Mai 1875 gik Elven ud af sin Præstegaarden. Mandag d. 25de Mai blev Bygget saat paa Præstegaarden. Potæterne blev sat mellem d. 28de og 31te Maj. Vinteren 1874-1875 var ikke meget regnfuld, den var dog ikke tørr og det var mere delaglidet. I 1875 begyndes vedkommende meget Høi paa Præstegaarden, Potæter saa godt ud og 5 Tdl. paa Græsset af meget regnfuld Sommer og tørke indtil en af allerede fik man paa de fleste Gaarde bort alle intet mindre end 3 Dage paa Præstegaarden og 2 Dage efter en Regnfuld efterfulgte 3 Dage. –

Vinteren 1875-76 var godt nok.

1876. Elvegrænd ud af sin Præstegaarden d. 25de og 26de Mai. Bygget blev saat paa Præstegaarden d. 29de Mai, Potæterne saat 3dje, 6te og 8de Juni. – Sommeren 1876 var vedholdende tørr, paa Græsset kom og det vaksen Sommer det. Det blev saa godt som dårligere Det af Præstegaarden. Det blev Høstes ca 150 Læs Høi. Kornet blev det vaskhent da Nattefrost ikke indtraf; det blev skaaret d. 25de Aug. i Vinteren var meget bemærkelig, der blev af lyssigt Græs og Vinterstraa kun meget i Dalen var efterhånden stærk. Præsten Kvalstraa 2de Jn. Dag. – Potæterne Høstes var godt, to 8 Tdl.

1877. Vinteren 1876-77 var vedholdende stærk; Vinden varede saa godt som uden Afbrydelse den hele Vinter, det var saa godt som ikke indtraadt en eneste Lørdagsdag. Paa de fleste Gaarde var der Skaal i Dagen 1877, Elden ødelagde paa Præstegaardens det Stalme med de Høes 5 Tønder Korn, Besætning 12 Okser, 2 Heste, 4 Køer. – I 1877 blev en Elven Dage saat d. 18de Mai paa Tidlegt vanskeligt for Kreaturene to Dage Resten blev saat d. 25de Mai. – Elvegrænd ud af sin Præstegaarden d. 30 Februar. – Potæterne blev sat fra 1-5 Juni. – Nattens tal d. 19de August indtraf sidste Gang for en for Det ødelagde Potæterne og Bygget.

1878 Vinteren 1877-1878 var nogen under indtil Januar måned. Fremmelig i Februar og Marts faldt der en særdeles betydelig mængde og det var derfor langt og besværligt og vejene blev den hele vinter. Vinteren indmarsch var forøvrigt fra Februar af ved ustadigt og stormende vejr ikke fra vestkanten. Februar i det mere nogen ikke af Februar kaldet af April var meget mild og lunde en tidlig vår, men så ustadigt og langvarigt koldt vejr som det vinter var fik vinter end fortrin Ægtfore indtil den 5te Maj. Pintest fra midten af forrige måned blev vejret atter mildt og i få dage var en overordentlig forandring. Elven gik ud af sin præstegården den 22de Maj. I Dens tid arbejdede vejr

i prestegårdens have, der i flere år havde ligget uindgjærdet eller omtrent i
nøttet. Nu sankede haven nedre kant snildes, at det hele stykke fik
en jævn hældning fra huset, planes og blomsterbed blev anlagte.

26/10 78 Den 5te juni begyndte poteteskuringen. Sommeren udmærkede sig ved
lidet regn og klar luft men med hølig luft om natterne. I midten af
August kom der en skarp frostnat, der mangesteds ødelagde pe-
teterskulen og bevirkede at mange måtte slå sine byggere. På prete-
gården var hele byg sat, potetes stærkt voksende imod Enden og gav en ind-
høst i 26 tønder af 8½ tønder udsæd. Om høsten fortsattes arbejdet i ha-
ven den blev istandsat nedenfor og til køjre så at plantegardet kom tilsyne-
nende mere end nu. Opslagelse af stakkeset langs vejen til Brederup mul-
been bukken og dennes. I begyndelsen anlagdes fra kvindehuset efter at det
var solt ved en lukket rende vand ledet ned i brønden, hvor der byg gro-
er og kjøre. Ledningen endes i kjørbygningen hvor der er anbragt
en pumpe ~~med slangeledning~~ af træ. Vandet var ikke meget godt.

7/3 79 Vinteren 1878–1879 udmærkede sig ved at i sjelden grad nedbør og vakkelvej.
Snemagerne var ikke synge. Det ene del af dalene gik ikke mere end en mere
gang, fik ved pæletider En del af vinteren – omkring juli var kulden tilfælde-tem-
melig stærk, senere ikke mere nitidelig. En svar storstorm, der varede omtrent
en uge i midten af februar var det mest ivejes udtrykt på det. I April og maj
(dele del) var vejret overlejt med nordvestlige stærke og svare snefald. Sne-
en kunde jo ikke blive liggende i stærke mosegrøfter. I maj fort-
sattes havearbejdet, plantegardet ordnedes fra vinterhavet nordvestlige hjørne,
haven indrettedes fra kirkegården at godt stykke mod øst, flagstang rejstes.
Elven gik ud i dagene 24de – 26de Maj efter at der i de mere end forega-
ende 2 uger havde blæst en temmelig vedholdende østlig og nordøstlig vind
der forårsagede grøfte fremgravning, der varede mere langvarig, de formangelen de flere
steder var stor. Omkring den 10de juni var blev vejret koldt og stormende
27/1 86 106 juni lå mere end hele dagene igennem, medens den af skarende nordvest.
vind kunde ødelægge alle frøer planter i haven. For at beskytte dem
måtte de indpakkes ved hjælp af gestiers. Vejret koldt og koldt og tørt det
omkr. d 24de juli juni. Da kom der med en gang varme i luften og det
varme vejr holdt sig hele sommeren. Endvi midt i juli måned var
ussædvanlig varme og eno sa blæsen ud. Høsten kortet med vist
vejr dele i den vanskelige lige tide, dels i mangelen på arbejdere. Nogen dag
med vedholdende regn indtrådte ikke for meget i på høsten og endvi de
mulige regnbygger var på. Indhøstningen gav dog et udbytte, der var over
al forventning, da ingen mærkværdig insekt-indtræ kunne blev ir-

[illegible]

nok ~~var~~ ikke meget vaglig og poteterne gav ikke særdeles mange folk, men begge dele kom godt i hus og poteternes størrelse var omtrent over middel dets almindelige. Af sædes blev der i øvrigt mindre end i et middelår, men og så det blev godt tilbøjeligt. Havren gav godt udbytte af naver, blomkål, spidskål, gul ærter, partinakker, persilleroder, ærter (sukker- og gulærter) skabelløg, karve, persilsalat rødbeder, agurker der også var en stor mængde blomster til hus, ud over midlet af æbler. En haverabets skibelter 40 pramie ved produktudstillingen i Trondhjem.

10de maj blev der sådt i midtbanken. 6te maj sådes blomster på friland. Potetiningen af maj sædes i urtehaven og planteskolen kun af midtbanken. I begyndelsen af juni sædes bygget og sallet poteten. 25de juli slog høbjerne i blomst. 31te juli begyndte at blomstralen. I midten af august begyndte skaren på enkelte gårde. Overalt blev der om høsten pløjet meget land. 12te oktober blev det mig en gang imøde med 10½ kilo.

I skrivelse fra finansdepartementet af 13de maj blev der tilladt regnungen at lån no 32 29 er til vandledning til Gjøvet-lænet-blives at forrente med 4 pct. årlig fra lånesummens udbetaling og tilbagebetales i 8 år. Vandledningen må holdes i åbenbar stand.

I skrivelse fra Tromsø stiftsdirektion af 5te august meddeles kirkedepartementets approbation på en hus mandskontrakt ifølge med Svein Olmikjen Broderstad. Gaden ligger langs Broderstadsveien.

I samme skrivelse indeholdtes regnungen om at præstegårdens skog eller skjelb blev inden fastsættelse gravet.

20/10 80. Vinteren 1879-80 var meget vælig. Storm og afvechslende regnskyl og varm snefald udmærkede den. Høsteiden var overdadig tørt og lunt. Vinteren var også her fattigfolk på grund af arbejdsløshed og i det hele var den økonomiske tilstand i præstegjeldet meget vigtig. Vangaanlæggene hørte til dagens orden, penge manglen var næsten ukjent. Foldfoderet var der fremdeles intet af. Ungtræ bragt en ikke mange ens.

Våren gik ud den 28de (?) maj, men våren var særdeles kold, og omsmuttningen lengsomt. Endnu ved st. Hans var luften skarm intet ung ud skelig. Endnu midt i juli (!) var en sneflak i bakkedalen på præstegården. I juli havde man dog nogle gode sommerdage nu og da, men var i frøb halvdel af august var det et drivende vejr. Hele sommeren var der vigtigt af regn, men midt i august begyndte regnet, der varede i 3 uger og hvori det næsten kun vigtet at det ikke ung ud ophørte. Slåtten der begyndte sent, blev derved ind gjørtig fremlet. Det ud i september blev vejret atter godt og gjenstegt for åmarbejdet. I præstegården blev høbjerne gjørt mulig indbjerget var. 8 84 les hø. Kornet krøb ikke, men blev overalt stående tunmulig grønt, dog vil det blive til god hjelp til brød. Poteten gav ikke ved la meget vasmilig sæde forøvrigt af vanden. Kålhøst skabelje det var

lede af over det hele prestegjeld begrænset af mis og tørke. Hvad der gaf det mest tilfredsstillende resultat var havestelet. Blomkålen trivedes fortræffeligt begge steder og andre haveavlede gav godt udbytte. Det Kristiania gartnerforenings udstilling, udbød premier for prestegården i Ullensaker blev fra Stange ved solomskifte.

21/9 81. Vinteren 1880–1881 var mere end almindelig streng. Et par dage efter Mikkeli kom vinteren med stærkt omfald og stærk streng kulde der vedvarede den hele vinter kun afbrudt to gange af et par tre dage. Snemasserne var ikke i 3 alen og mere på det mest og vejene efter nytaarets indkommelse. Tøe på grund af den store mangde sne, der strøgt lang tid til at smelte, kom først sent. Endnu i juni måned begyndelse lå sneen nogen steder med det øvrige af stolpene ved kirkegaardsporten. Elven gik ikke ud før den 19de juni. Beiderne var store og almindelige. Præstegaarden var besatningen om høsten på grund af det ringe høudbytte et par ved 5 voksne creaturer og 1 kvige (ingen smaalam) samt 2 heste. Omkring den 12te juni slap fodret op, men da fandtes der rod, ligesom der blev nødtørft dø og tørsk til kreaturer. Den 24de juni kom for first gang kjøerne ud af fjøset og havde de da staaet klavrbundne i 9 maaneder. Hele juni var kold og vegetationen gjorde omaa fremskridt; i virkeligheden, kan det ikke sigtes at marken var bar før i slutningen af juni og paa ukulte højeliggende gårde (Raufjeld og Fagerfjeld) ikke før i juli. Paa prestegaarden saades ikke begyndt for midten af Maaneden, medens potteterne blev sat i ugemlinde rimelig tid (mdr. 12te juni). De nødtørftige dage i juni blev vejret kedelig og da vattenn lidt sommer var det almindelig mildt, og der var tilstrækkelig fugtighed, drevne vegetationen frem med en forbavsende hurtighed. Høkuhaven gav fortrinligt udbytte. Blomkaal spiste allerede ved 8de juli, i blomstkaaven kom endog Georginerne og Solsikkerne blomst. Alle de krinodning var sommeren ugunstig. Overalt blev udbytte af høi over et middelmaal, korn ukrøbelig kun paa de farreste gårde, men potteter aldeles lykkedes godt. Paa prestegaarden er i det hele 133 tønder høi og halm (grøn) og 34 tønder potteter. Gårdene drives ligesom de 3 nærstfølgende i paa halvpeist. Kontrakt udløber ikke før den 19de september. Høsten begyndte

FRA KALLSBØK FOR MÅLSELV PRESTEGJELD

ligesom foregående år i 14de uge af august og tilendebragte i slutningen af september.

En mandsmand forlod Tvers Hemmeben sin plads og drog østpaa, hvor han havde kjøbt sig gård.

8/283 Vinteren 1881–1882 indmarkede sig ved et i høj grad uvelgt vejr. I tiden fra slutningen af januar indtraf oftere stærke østlige storme med tildels stærke regnskyl, saa at vejene ofte var vanskelige at befare om natten og Mælsdalen var nødsaget til hyppige gangstier og mulinger den 20 januar. Først blev det nogleaas med to frygtelige storme der raserte natterne til den 16 januar og til den 4 februar. Skibe pretegaes gik dog nogenlunde fri med indtagelse af den nederste del fra Mælsmo til Kollandsmo, paa hvilken strækning næsten hvert enkelt hus led større eller mindre skade. Enkelte huse blev stillet med Mælsmo mejeri fortekier mislid tag og lofter. Nogen egentlig nød resulterte imidlertid ikke her af stormene, ligesom ogsaa Mælsdalen undgik en del af de søndenfor liggende strøkes mange kastehedsgaver. Den øvrige del af omkredsen bragt adskillige ømme, dog ikke paa langt nær som forrige vinter. Vaaren kom tidlig, saasom føje kraf, dette efterhaanden havde været saa godt, vidste man neppe af bimod nytaarsdag. Allerede den 18de april saaedes i mælkbanken. 8de maj begyndte udsaden af kollemvaksten paa fast land. 19de maj saedes havre i kollemhaven. Natten til 21de maj gik elven ud foran prestegaarden. Fra 22de maj af indgen egentlig nattefrost fra kornet var modent. Den første del af sommeren var tørrende tør, men fra 13de juli af var der overflod paa regn. Græsvæksten blev rig, men indhøstningen af hørt temmelig besværlig paa grund af regnen. Havevæksten var lidet fremmelig. Hvad bygget angaar blev det fra ikke prestegaardet nærtil et kræs, meget og faldvaagtet blev kornet og kom godt i hus. Paa prestegaarden var indbjerget af høi og halm omtrent 100 las. Potetesavlen lidet ikke fuldstændig godt som det foregaaende aar. Faldt er 32 tønder af 7½ tønder udsæd. Gården dreves som for. Den anden

husmandsgrænd er fremdeles ledig.

29/1 84. Vinteren 1882-1883 var gennemgående mild. Kun en eneste dag kort før jul faldt termometret under ÷ 20° R. Ellers var der ikke en eneste dagnegen nævneværdig kulde. Sommergræsset var hellere ikke tørfrydelig. Allerede med April måneds begyndelse blev luften mild og varlig, og norden hele måneden var termometret ves hjemme, jævnlig lidt dag og nat. En eneste ubetydelig undtagelse. April måned indtil dennes ~~måneds~~ sidste dag, der var den koldeste i måneden. Begyndelsen af maj (den første eller) var vejret billet ~~fr~~ men så kom varen for alvor. Den på eller gik ud midt i maj. ~~Efterfølgende~~ Fortsættelsen af måneden havde man fuldstændig sommer med tiltagende varme. Lige til korten var vegetationen omtrent en måned eller 3 uger foran for det sædvanlige. Tidsfølgelse kom dog som vanligt. Det fremmaaren var der tilstrækkelig regn, der kom i forbindelse med den usædvanlige varme dreve den og sad godt gjem. Senere blev sommeren meget tør. Da imidlertid sådannen kunde begynde ~~meget~~ usædvanlig tidlig (på prestegården den 9de juli) blev høstet meget godt. Udbyttet blev her i præstegården på de fleste gårde endog store indtil fregaænd år, og korlikten udmærket, da der norten ikke fandt en regndråbe, sålænge indhøstningen varede. Agrene, der fra våren af havde lovet et kronårs udbytte, blev hårdt medtagne af tørken, så at de i de to sidste uger af juli begyndte tørk, på mange steder norten uden mad i øjeblikket. Nemlig udbyttet blev således langt under hvad man fra først af havde vented. Hvor jorden var tilstrækkelig dybpløjet, blev der meget og afsen udmærket beskaffenhed. Frostskat indtraf ikke i vækstladen. Af dyrene af kreaturerne var leden, vel også på grund af tørken. Mange steder havde de vanskeligt for at finde drikke i brønnene. En korten var mange bakke tørre, som gamle folk aldrig havde set uden vand. Høstarbeidet blev det godt dog ikke udmærket. Potetæren var mangesteds (således også på præstegården) meget "skurvede" og var tilbøjelige til at råne i

kældren. Prestegårdens blomsterhave var meget smuk, men kålhaven led noget (var kålsorterne) af tørken, de blev kun omtrent på gården. Bank udenfor præstegården, på et areal af 1 □ meter 55 blatgræs og græsser. Det øvrige gemmen en vægt af 28 kg. Gården drives som tidligere med lort-bruger.

29/7 85 Vinteren 1883 - 1884 var ualmindelig mild. Nogle mere end 2 mellem dage fald, termometret under - 20° R. Ogsaa omtrent var utilstrækkelig. Vaaren blev dog ikke tidlig, da en gennemtrængende kold nordøst eller østenvind var fremherskende til langt ind i juni maaned. Hele sommeren var vindig, tør og ikke særdeles varm. Høiudbyttet blev derfor ijdrettmisligt, paa mange gårde ikke mere end 1/3 og paa ijdrettfå gårde mere end 1/2 af fjorårets udbytte. Potterne gav ikke mange fold, men var gode og faste. Jeg vilde de paa ome steder rødme i kældren. Kornavlen slog godt til, hvilket var til vemmåd god hjælp om en erstatning for det mislige høiudbytte. Om høsten nattefrost slogtes meget. Paa præstegården, der drives som tidligere ved bodbrugere erholdtes kun et 80 tes høg stalen. Tre malkekøer nattefrost slogtes - og 8 a 10 tinder have kobe - til foder for hestene.

Fremlæst side 131. Fri 1928.

Fortsatt fra folio 67.

1928 Jernbanetrafikken kom til Målselv 28. januar 1928 med dr. Richard Wiik til Finnes. Det var fint snøføre, stilt og mildt vær. Harald Brostad skjøtte prestefellet med den seinere, Dagfinn, på motorsykkelen på 1¼ time til Storelven. De andre barna med Tonte Nilsen fikk hestesleder og hadde på 3½ time sysmen.

Langfredag 6. april 1928 var det strålende fint vårvær med klar varm sol. Kornåkrene var stoppende full av folk og det var et sjeldent folkliv i sjø nede på elvi da kirkefolket for øvrig. Flere kirker med hest og slede på gamlet vis, andre kirkegangere sykler, mange kirkegangere sykler, atter andre kirkegangere på sparkesko med skiene og skiene gjekk på sine beina. Det var et vemodsfullt, gjennomlevt syn.

Den 15. mai gjekk elvi opp foran prestegården. Den 17. mai var det fint vårvær, men med litt kald nordavind. Den dagen fell på Kristi himmelfartsdag og kornåkrene var ovenfyllt under messa. Mai måned var ellers kald, juni var bra, men juli var regnfull og vår. Høttinna kom til på prestegården 26. juli. Det var godt vær i hi selv og åtte vart fulle og det vart en kirkegård. Men so kom det vårvær att og mellom 23. august fraus hele potetkjøvet og brunet på prestegården. Den fortsatte gjennomfrosten var stark i hele Målselv og Bardu. Alt i alt var det vår overlag dårlig summer, men etter vinteren bedre lev vårt vårsin i landet. Gjennomfrost. Trøndelag mistet ikke av sin summer med so mykje regn. På prestegården vart det 88 tons høy.

1929 Natten til 25. september fell det mye i fjella, helt ned i skogen, og fryse middag den same dagen hadde vi den fyste skale mørkhøst på prestegården den høsten. Men møen la seg ikkje utfyst natten til 26. sept. La snøen seg heil over eneraane og veidan gjekk heim ikkje bort. Men det vart sin hellen mild vinter med litt snø og regnperioder rett som det var. Difor var det oftast at det var vanskelig å komma over elva. Omkring juli og september 1929 var det atter vi hogge regnperioder som ødelagde vi heia og i bygda ned ved Bossmo og hellet på oss skiftet skiene ned heia over i bygdelv ned på Holmen. Presten skifte i gravil på Bjørkåsen i Bardu 4. jan. 1929, og di var det so mykje vatn

oppe skaffet med Fredriksberg at bilen var stående i vatnet og vi måtte la det bli liggende på det tidspunkt. Bilen var helt opp på den tiden ikke minst på elva og vi hørte (Ein drukna Berg-Hansen drukna i Kilsfjellet under den Reinen.) vidare. Det var Harald Brostad som skjøna.

Vinteren 1928/29 var godt vinteren at begynne i Målselv og Bardu var halden oppe fra bilforbindelse hele tida. Det gjeldt vegen Finnes - Balsberg og Fredriksberg - Polarsirkelen - Sjøvegen. Men også til Malnes gjekk ein bilane heile vinteren av. Det var det ikke mål. Vegane var nemleg med bilpulvar som gjorde vegen skitt som den finaste lysgrå. Bruten kjøyde i bil heile til Bardu og Øverbygd heile vinteren.

I juledagane 1928 var ein stålsand på veg og med fint fine etter vegane. Ramt fekk en dei hadde aldri set so mange folk med Målselv kjøyte. Det reknar med at det var 1500 menneskje tilstades og mange av dei som måtte gå var vant på plass. Det var omlag over 100 hestar med kjøyte i den leiken. Og dessutan sporskiftingar, sykklar, motorsyklar og bilar og fotgjengarar.

Nyårsmatta 1928/29 var det gjeldande bruk i Målselv. Det var og der mange menneskje tilstades. Det var ikkje minnande om 4 bilar på Polarsirkelen og 1 bil på Finnes. Men det var nokre på tilbake turer so den var ikkje so kjedeleg. Som det kunnskapen kan minnast at ein av publikum tilbyggte 12-åringar hadde 34 menneskje med på Polarsirkelen. Men dei hadde dei bunde 2 langsleder bak etter bilen og dei var det fullt med folk.

1929. Vinteren etter var gjennomgåande mild. 7 mars var det ei lengre regnperiode som gjorde det vanskeleg i bygdene over. Bruten hadde dei konstantt vanskeleg i Bardu i ei veke og det var skikt en at det var ikkje skifer ein einaste dag. Ulykke vinen, i april og februar var mei vant det kaldare. Bruten fekk sendt 4 vagnlass potet på T. heim fyst i mai og dei fraus sjølv på lagsjø på Malnes. Og dei hadde det vert ikkje var finskatt sidan februar.

Elva gjekk ut frå prestegarden 21. mai. Dei hadde ei ein lengre fjøvarsperiode om kveldanet omkring 26 og 27 mai med oppgjeit 26° i skiggen nesten stader. Men på prestegarden vartnte vi 16° varmemin. Dei Malnes sette dei potetene 25 mai og det var det tidlegast dei hadde minnast.

Sigene i Målselv vant ikke medtatte av biltrafikken utover våren 1929. Forøvrig blir en vogn på Fredriksberg til Andøvika regelbil.

Den 17de mai vant det ikke gudstjeneste i Målselv kirke, men kirkeverten var kalla til Øverbø for å holde den offentlige tale for dagen der.

Tyrene på prestegården vant utskiftet 28. mai. Det var ei fruesind, prestens kjøpte over 3500 kg. levende til bringen.

Sommaren vant skral. Tørt og kalt lite juni og august. I juli. Kornet på prestegården vant rødt 31. mai og potetene vant rette fyrste veka i juni. Men avlingen vant dårlig. Kornet vøtte slåtst til grønfôr fordi det vant mage og potetegrønt fraus 7 juli fyrste gangen. Ellest fraus det mygg i august og hvitt snedekt i september. Høsten ålvirkelig fyrst vatt vant det ikke fyrr natt til 9. september. Men da fraus alt som stod ute. Avlingen på prestegården vant 67 lass fôr, da medrekna ca. 40 lass grønfôr, ca. 10 tønner potet med stort og smått (det var mest smått) og av noko nepe som ikke vant av verd. Høyet fikk vi inn det siste av langt ut i september.

Elva la ny vatt til 18. oktober, slik at det gjekk over med med fjellbro den 18. Veiene vant det mykje regnver til den 31. oktober, men siden holdt vi bare av gangande biltrafikk. Vatt til 31. oktober la det fra fyrst gang hvitt over med snø.

På prestegården vant innsatt 4 kyr, 2 hester og 6 sauer.

1930. Vinteren var gjennomgående mild utan store snøfall. Tørt slagfôr i mars. Det var ingen ønske med å holde ungane oppe fra biltrafikken. Vegane var bere den 27 april og elva gikk ut 11-12 mai. Båtdrifta var kalt opp 7 mai. Det var generøl etter Kaare Kingsbø den dagen og vi ung dreng gikk vendt i ei båt og stakkede over la vatt hvit til. Vegane var skygge i ei lågbringa.

Den 17de mai var det barnegudstjeneste i Målselv.

Barna begynte i bil fra Rabbelang og Fagerli dal. Det var mange glade øyne i begynnelsen dagen.

På prestegården var vi ferdige med vårsåinga til pinse 8. juni. Kjøre vart utbetalt nist i mai. Formand. Presten betalte 2000 kg. lig.

Sommeren vart ximelig god. Jamvel gamle folk kunde ihåg ximmarit ein så god summar. Det var ingen tørkeår som til sine tider. Juni og juli og august og september var svarlike månader alle saman. Høytøra tok til på prestegården den 14. juli og vara 3 veker. Det vart ikkje ximmelt lagt med regn, men det var juni ximmad for tørr så langvarigen vart ihåg. Med gjødsla vart det ca. 70 lass på prestegården. Til vedkjøyr vart det mange kjøyr, både bygg og hovre. Diverse var det sitt for bil bygg. Etter avgrasninga fekk ein fyre finste det ihåg til slåtteriff. Det var satt 1½ mil som gav ca. 3 tunnor korn. Korn omlag det same. Den var satt til gjødsla saman med ertar. Men korn korn ny så fint var vi det korn stå og det var fint korn. Vi åt brød og graut av korn nyttil avla i Målselv - heile vinteren 1930-31. Det var fyrst gangen det var ny korn nyttil på kvenna hos Jakob Forberg.

Guden kom fyrst gangen 28. septbr. og lag til midt i oktober. Da var det regn og snøkavn som tok korn heilt bort slik at det var korn mark lenge utøvre. Ved storlingvalt 20. oktober var det fine, tørre vegar. Folka heldt på og la og fikk gangen, men gjekk op att. Ved Bjørkelien møtte prosten kommunsprestene på tåe sidane lenge i oktober, men ved Fredriksberg var veg'a ikkje bit til 12. november. 15. november begynte prosten fyrst gang med hva med bil, med ved Flesberg. Sidan var der fint å kjøyre. Fyre nyår 1931 var det ihåg. snøkje vidare kolkjøre etter vegane. Det var fint for bilane heile tida.

På prestegården var innsatt 4 kyr, 3 kalver, 8 saiver og 2 hestar.

1931. Vinteren etter var fin. Mold vi have nå kom i 4. fyre i mars. Men di vart det fint skogføre. Vi gjorde vart pamlinds gjort fø bilkøyrsla. I midten av april sette det inn med arbeidet og finner så snakkene var heilt mistist ved utgangen av månaden. Det tilbera lit vin litlg vår og på prestegarden pløygd vi det fyrste 8. mai. Men snø lagen og vatta vart det litt mæfullt et den 9 mai var heilt snøkken og vegane heilt mødbbt. Elva heldt på og vaig og juli begynte 9. mai.

I september 1931 vart det sett i gang eit stort dagsingsarbeid på prestegarden. Heile arealet på fjøset og eit stykke bortom den eine vegen vart nytbygge og grøfte. Ca. 35 dekar jord med 3000 m. grøft vart rejdt. Til arbeidet vart det løyst kr. 2500.- av vanlig arbeidsmidlar og 20 menn gjeld i gang. Denne kreften vart det pløygd ca. 20 dekar av nygjøda.

1932. Var et dårleg år med svamlag snøfri vegen. Tilsvel vart avlingen bra, men snøfri vart ikje lagd fyre det kom i kus. På prestegarden vart det ca. 100 lass fø, men mange lass snøfla på kvinen. Av korn vart det 6 tønnor, men det var dårlege bene til kjøtet vart. - Elva gjeld og juli begynte den 21. mai.

1933. Ikkje hard vinter etter jul. Men vaien kom bra tidleg. Elva gjeld ut juli begynte 24. mai. - Sumaren var tørr til høyjing, men det kom bra med regn fyrst i juli så grønt kom veg. Det var i det heile ein strålande sumar med snøfri vel. Avlingen vart middels ca. 70 lass fø på prestegarden og det heile kom vellenga i kus. Potet vart det ikkje godt med, av korn var det rødd litt, men det som var vart godt. Vi høyste heim 3 lass fø åt kvinen. - Denne kreften vart det pløygd det vesta av det store dagsingsarbeid

bygdefolket på fjøret og heile bygda til over på andre sida av den sys hovudvegen. Lånt til gamalt - Storbøkken. Ca. 10-12 dekar stod att til plogging denne haustten. Då heile arbeidet var fullført korte det kr. 7357,48. Det var fullt i gjø heile den gamle sumaren da vede omlegg til snart plogmad! Vilde det no berre vetast!

Heile haustten 1933 var overleg mild og god. Kyrne gjekk ute til langt i oktober. Det kom vel med, for det var arbeidt sy innmeiding i fjøret og arbeidet drog ut til langt ute i november. Men så vart fjøret godt bult tidsnok, med god fjøsluft (men dessverre for liten), automatisk bikkjeinnmeiting og med lyselys i vendaustre bygna. Det vart 10 bøsser og ein kalvebinge. - Ved ein vart det sy innmeiding i sauefjøret, bemalinga vart ogsåleg sy det vart lagt til arbeid og bygging til kornlåven på hobrekka av lauvet. - Planen om å utbrida heile utlinet med tilbygg på enden mot vest, lånt oppgjevast p.gr. av vanlond pengeverdien. Men av svart stellen trong hovudveiling med det gjerast ein prestund med sit vesene tilbygg med heile fjøsluftsinnlegg og plass for stallen og geitehuset ovan. Så kom stallen omgjerast til anna bruk, store sau fjøs o.a.

7 november var det ein skillsam bondeperiode ved gjerde at vår oppvaksne jaktsu i ovegangen åra ei av skyttellet sine grøftar på vegna. Til all lukke det ikke med sit dangerlig utfall ev. ikkje at ei ette ungje stren fjøk det og bina att. Dessuden vart det ytterte 3 store lekasjar på leidinga, kjøkenen vart oppreinsa og sy nit pipelt utlauget.

1336

1934. Om vinteren eller jul, slett ingenting — men
hele vår var det svar vanskelig for bilene å komme
oppover mange ganger. Men de gamle det var. For
myra nedenfor Storbakkdalen var det veldige mi-
skvalla, likeeins på Moen. Men våren kom bra
tidlig: det var ein god vårperiode fyst i
mai og elva gjekk ut fyri bygdi den 7. mai. Sei-
mai var mai månad og mest heilt juni sein og
kald. Men våårma var frøsaggjord tidlig,
på prestegarden var ei ferdig med sådan alt
ved utgangen av juni.

I fyrstninga av juli vekt det ein med godaen
som vara heilt til 5. oktober, da det var litt
kald austanvind. Avgjen var difor prima.
Høyavlinga var ikkje skada av grasmatt
veir i Kiberdalen og Fordalen: Bordi for tørt
var det og ikkje skada. På prestegarden fekk vi
70 lass høy og 20 lass grønfor og 12 tønna
godt korn, og ca. 25 tønna potet.

1935 i desember vart det sett ut jordbrytte som vart tilsagt
Malselv Kyrkjegard til Malselv Kommune for K. 110.-
ein gong for alle. Talet vart oppslått same tid av styret.

1935 27. november vart det innvilga K. 100. til å bygga ut
ordningsstt kjøkken utt ut begg til oppføring av nytt bage-
skikk på Malselv prestegard. Oppslått av styret.

1936, den 9. desember vart oppslått val av ut
ungdomsskulekr av Målselv prestegard til
utbetring av kyrkjegarden. Tøyfla K. 110.-

E. Kirkesyn.

1. Maalselvens Kirke.

Ved Kgl. Resc. af 11 Januar 1820 blev det tillade "Maalselvens Indbyggere af Aarvigs Præstegjeld" paa egen Bekostning at opføre en Kirke, hvortil og Grundmurene Andenes Præstegjeld udrede Tømmer af Maalselvens Skov. I Gjeldsmesterens Beretning findes Spørgsmaal om og Kiøbe Kirke til den nye Kirkes Bekjøbning. Efterskrifen lyder, at Kirken er opført 1825. Under 30 April 1829 indgik Forstmand Cedre til Sagens Provst om at indvie Maalselvens og Bardo Kirker. Provsten – Velsal – havde vært forhindret ved Sygdom i 1827 og 28, hvori i Høiden forfra. Han gjorde Anmeldelsen Forslag "til at forelægge denne Sjeldenhed." Maalselvens Kirke staaende, saavelsom Bardos, var indviet i 1829, hvorom imidlertid intet Skriftligt er funden i Sagen Provsti Arkiv. I Anledning af at Biskop Kjerulf havde tilkjendegivet, at M. Kirke ikke længer burde forlages for at spare Provsten og Kathedralskuldmedlem Hall under 6 Juni 1839, at Kirken endnu manglede Loft og Malning inde og udvendig, Gjensyn at Sagen er paa trøstesagt, at det fornødentlig maa indrettes. Alenen i Bogen Kaar – søger Relation med Udbetaling af Kirkjeindbyggernes for Aarene 1829–38.

Maalselvens Kirke er en ottekantet Trebygning; Præstestolen stod fra Begyndelsen ved Alteret. Den blev i Wilhelms tid og paa Kongen Forordning flyttet til sin nuværende Plads. De i Begyndelsen med Vinduer blive tedviskede og fik Kalk op i Koret, fordi, at de gik forinden bag Alteret, der

ifald midt for Koret ved Siden af Alteret en Trappe til Præstegaard, hvilken først i Brunn Tid var hellagen.
Et Vaabenhus og et Sakristi blev i Wilhavens Tid tilbygget, det sidstnævnte af Tømmer, det Første af Bindingsverk. Kirken er meget ind- og udvendig.
De hellige Kar blev ny anskaffede i 1862 og er fuld Gommen lidtbrugelige – ligesaa er ogsaa Lysestagerne paa Alteret, hvorimod Lysekronerne mangleraadelige.
Klokkehaandet er Een af smukt Støbsel. Kirken har ingen Kirkegaard, men den er dog en Tid lang en Kirkegaard paa Kirken i Ørnes Siden 1863 har Kirken 2 Store Orne, som med Tilhør af Malmerø m.fl. blev anskaffede ved private Subscription til Beløb af henved 100 Spd.
Senere har Kommunebestyrelsen ogsaa ladet opsætte en liden Ovn i Kirkens Sakristi med Malmerø. Denne Forføjning med Kirkens Opvarmning har meget bidraget til at forbedre Kirkeforholdene i den kuldsaarde Vintertid.
I Sommeren 1865 er Kirken undergaaet en hidgydelig Reparation ikke Udvendig, ikke Præstegaarden i Kirkegaarden hellagen, Koret forhøjet, Alteret forandret og et Bidrags Expedrag, bestaaende af Tømmer til Alteret i Ørnes Kirke, Kirkegulvet udvidet, Stolene gjorde lidt rummere og forbedrede og hele Kirken indvendig overmalet, saaledes at den nu, hvad det Indre angaar, vel har faaet et paa Kirkelig Udseende, som den efter sin Natur er modtagelig for. Men det viser sig mere og mere, at den er for liden for den hurtig voxende Menighed, idetmindste den dag i dag, undtagen ved forskellige Anledninger, hvor vist for liden. Kirkegaarden er i 1862 udvidet.
Ved Kirken staar en frakoblet Kirketaarn, paa hvilken Gjømmes

20/10 87 I det Tegning

21/9 87. I Begyndelsen af

87. Stolene indre

opført hvert Aar 1839, bestaaende af en Stue og et Kammer (det sidste tidligere skilt til Præstens Skjænkestue, men nu tilbageb af den i 1863 ansatte Kredsdommer).

Kirkens Indtægter.

Tilskudende Erstatning (ifølge Kgl. Skr. af 24.8.1853)	4 Spd	72 sk.
Kronens Kvaglinde	28 —	101.
Overskud af Skjødsøe Kirkekoes gaardjorder	c. 28 —	"
Tegnepenge	c. 18	
	79. —	53 sk.

Kirkens Udgifter:

De aftenlige Expenser	8 Spd	96 sk.
Vin og Brød	c. 12 —	"
Regnskabsførerens Løn	3 —	"
Brandkontingent	6 —	14.
Varde, Lysog Brande	c. 10 —	"
	34 —	110

Ved Julebiskop 1841 anskaffes til Kirken 2 Vinkander til Alterbrug, de fortærkedes Bibelskrivelses af Skriftej; Rengøre hertil ogsaa Bibel vaad Brøns Tid indkomne ved Offering i Kirken, indtil Alt var de da vaad Kirkens Inventar. – Lysende Kander ere vedsprøvet og i anskaffes for Kirkens i Slaver og Sovelygter. – Nytaarsdag 1856 begyndte Brug i Kirken 2 fra arvede Lampe, anskaffede ved frivillige Sammenskud blev. Kri af 5 Spd.

I 1876 anskaffedes ved private Sammenskud (ved ensvadte Lister og ved Offering i Kirken) 3 Ovne, hvoraf 1 til Sakristiet, for Skolebygningen Kirke, Ovnen bagest i Gang i Brug 4 Dage i aar 1876 og viste sig at gjøre god Nytte i den ellers av Vinteren utaalelige kolde Kirke. For Ovnene bagest i Brug var Kirkekassen tvungen godtgjøre Ovnene Kostende var er 80 Spd.

20/9 80 I aar 1880 en varm og kostelig lagter grundmur til nye Kirke i Kongsgaard. Tegning var lavet af arkitekt Stæling paa Klinker.

21/9 81. Ibrugtagelsen af nye 1881 begyndte optimeringen af den nye Kirkebygning der var under lag i slutningen af September.

82. Februar 1882 var den nye Kirke ferdig, men indtage indvendig og udvendig maling samt udvendige projekter.

FRA KALLSBØK FOR MÅLSELV PRESTEGJELD

1883

Onsdag den 11te juli blev Målselvens nye kirke indviet af hans hejarværdighed biskop Smitt, kommandørkaptejn Tønset og sognepræst til Tromsø Holmboe, sognepræst til Ibestad Mehle, sognepræst til Berg Eulke, sognepræst til Hvaalsund Øiguy, sognepræst til Balsfjorden Thomsen og sognepræst til Malangen Landmark. Biskoppen predikede over Luk. 19, 2 fgg.

Kirken var ved indvielsen fuldig med undtagelse af en del af den indvendige malning, hvilket ikke var ens endda indrøttet.

Målselvens nye kirke er forsynet med tvende klokker, nemlig en ny, større og klokken fra den gamle kirke, der i sin tid var skænket denne af Målselvens ungdom. Klokkerne passer godt sammen og har begge en smuk klang. Ved sammenskrivningen af Målselvens ungdom anskaffedes til den nye kirke 2 smukke lysekroner til 9 lys med en stor lampe i midten og prydede med glasprismer, 1 varmt gulstoffe til prædikestolen samt 2 store forgyldte stager af zink til alterbordet. Hvad de øvrige dekorationsgenstande angår, består de i 4 glasmalerier i siden af koret. Det er fra Ritzmanns fabrik i Eschweiler ved Aachen. Det ene billede Maria Magdalena fra den ejendommelige fødselsfest. Det billede er meget smukt og vandagt skikkende. 2 et forgyldt lysestage af zink på alterbordet, 3 dåbsfunt af zink, bronceret og galvaniseret. Alle anskaffelser af disse genstande gik det således til. Den first, der kom til at tænke på glasmalerier var ~~[illegible]~~ byggekomitees formand P. Eulve, der dog senere opgav tanken derpå. I foråret 1882 indsendte sognepræsten forslag til formandskabet angående anskaffelse af nævnte ejendomme med tilføjelse om, dersom forslaget blev antaget, at gik om gave 40 kroner. Forslaget gik igennem derved at mange af kommunebestyrelsesmedlemmer, lensmand Bergseng, Nils Selmer, Johannes Christensen Moen, Tollef Olsen Moen m.fl. ønskede at gøde hver en stiftelse, hvorved det privat tilskudde kom til et beløb af i 200 kr. I foråret 1883 blev der indkøbt to store magasinovne i kirkens navn, hvilke ved god passning er kan

1 2 Gravsteinen ved Alterbordet er som billede for Gravsteinen.

vist sig g
et og kam
elagsvæ

Sum u
per hove
Summe
vennes a
gjerde au
Kirkegaa
Sum
lig ved
Udaalsc
døtre.
at det
heten fo
Ka
for Jørst
kirke. D
er tillat
kirkefond
1930. V
de
bl
v
d

vist sig ganske tilstrækkelig til kirkens opvarmning. Isolerings-et og kommunet for dåbsbornene er indsat trinde almindelige etagerne.

Fred med huset,
Gennemsiet,
Gennemgået af Herren vist.
Altid herinde,
Hjertens lindes
Hjertens fryd en evig trøst!
Fred med huset,
Gennemsiet,
Gennemgået af Herren vist.
Amen.

Sommeren 1911 lagdes nyt tak-skifer paa Mosjøen hovedkirken.

Sommeren 1923 maltes kirken udvendig, nye tak-renner anskaffedes. Taket overgikkes. Nyt kirkegårds-gjerde anskaffedes og opsattes til hovedkirkegården og Nordnes kirkegaard.

Samtidig utvidedes kirkegaarden ganske betydelig ved hovedkirken.

Juledag 1923 præsentes en vakker alterdæk til Naalsøy kirke. Det var en gave fra Ole Rognmos døtre. De hadde selv laget den, og var det et bevis paa at det endnu finnes interesse blandt en del av menigheten for å gjøre sit kirkelius saa vakkert som muligt.

Konfirmasjonssøndag 28 september 1925 tokes for første gang det elektriske lys i bruk i Naalsøy kirke. Dets installasjon kostet kr. 800.- hvilket beløb er tillat brukt av opsparet rente kapital av Naalsøy kirkefond. Årlig afgiften pr. år kr. 30.00

1930. Ved en tigjørelse skjøt av fra Kjøsnes kant det dette års indlagt kokismuller i kjøkkenet til altet, gjennomgangen og på gallerier for døren og med til gelænderet, desuten lagt med og reparert de mindre dele gallerier. Mallene kostet i alt kr. 321,75. Mallene var indkjøpt til kontrakt indgjøres 29. juni 1930. Foruten den fra accumul. kr. 300 fremlæg var det ogsaa tilskut av sin ikke

vennelag i Polli og Bolkhaug.

1931. Same forening som vanfor vennel gav ein Volla-storsjøen til hjelp med sinnbeldet i byggja. Han korta kr. 225,-

1932. Den 22 februar 1932 gav Kyrkjedepartementet samtykkje til at Fjørdalen kyrkjegard i Bardu vert utvida mot aust, nord og vest med sit jordstykkje som er utsett til det. Soknerådet har i gjeld at ryggjet blir jamnast innlagt og brunnen som beheldt sin plass og at det blir lagt skikkeleg kant til brønnen med grovsteinar. Joh. Sverdrup 24. aug. 1900 jamt 3 og 3 mars 1903.) Utskrift Bardu side 82.

1932. I påskedag 27. mars vart det gjeve 2 brudetalar til Ståleik kyrkjeg. av sin kyrkjeforeining på Moen, for mann fekk Marie Johnsen. Stolane var arbeidd av Reinh. Rund, Gratlyst etter teikning frå «Bunkunst». Motivet i ryggen er dova med oljeblad i nedben i øvre og nedre hertre, og kristsymbolet X i midtheet. Stolane kr. 40,- f. stykket. 1933.

Konfirmasjonsmåndag 27 juni vart det teke i bruk 60 serbaltar som sokneråd hadde skaffa tilveges. Dei var arbeidd av gullsmed Aas, Trondheim og korta i alt 450 kr. Den gamle fellesbalten som ingjeng hadd vart gjort stoine ved at det var pelodda ein ring øvst vart fremst med nokk ein (lauss) ring med tut på til bl. i senne innen etter nedi serbaltane. Men det synte seg at dette vart for uromkjøst og etter råd av biskop Støren vart bøl den gamle og den nye ringen brotne og ein tut vart pelodda bakken i si sylkonlige form. Han vart di bøl vaksen og prestkjø. - Bu-

gave til sokneboen vant skaffe klokkes fyret ved i
tilbøhelighet for Norges brandkasse av forenkelig innbetalt
brandkontingent for byggja kr. 137,- (hem ein
1/2 part av beløbet den minnen som av forenkelig betalt) og
ved tilskot frå kirkebøkonferansen og andre lag
i bygda. Fista ovn der fiust i sokneridets pro-
tokoll. - Sjøla i arbeidet med sokneboen var
sokneridets formann kjøpmann K. Rasmussen.

1. juledag vant tekt i kirka 2 nytt elektriske
julelys som var gjeve av Kyrkjeforeningen i Solti,
formann fru. Anny Sollie. De kosta 40 kr. kl. ovan.
Det vant forbeig med to julete i bygdja.

1933. Tyrsdag 11. juli var det 50 ars jubileum for eigsla
av Ålslulo bygdej. I det høve hadde sokneridet
gjort vedtak om å arrangjera eit store bygdej- og
bygdastemne og hadde valt ei nemnd til å
fyre det rola, likevel det vant vedt å oppmoding
til Ålslulo herredstyre om å velja 3 mannen til å
tilstreda nemnda. Frå sokneridet vant vald:
Lærer Kj. Nordeno, Kasper Hansen, fru Kristid
Wegner og fru Helene Hungrimsen, med sokneprest
Kyrnum som sjølskrivne medlem. Frå herredstyret
vant vald: Kåre Tollefsen, herredsformann Andreas
Sollie, og Klaus Løvberg med Olaf Fillberg
som fyrste varamann. Han gjeld ikkje ikkje
av fast medlem og formann i nytnemnda, sidan
nemnda hadde fullmakt til å supplera seg sjølv.
Til formann i den santa nemnda vant vald sok-
nepresten og til skrivar Kj. Nordeno.
Sidan biskop Dr Berggrav under sinn besøk samtal

med sokneprestens hustru ytra at han kom til å
tale visitas i Målselv 1933, men det alt tidlig
reist opposisjon til han om han måtte legge
visitasen slik at han fell sammen med bygdejubi-
leet 11. juli. På det svare biskopen ja, og etter
konferanse med sokneprosten fastsatte han visi-
tasdagene slik: Gudstjeneste i Øverbygd fredag
7. juli, barnegudstjeneste i Målselv lørdag 8. juli,
gudstjeneste i Barda søndag 9 juli, hviledag
mandag 10. juli med soknerådsmøte i Målselv,
og så er visitasgudstjeneste i Målselv kl. 11 på bygdedag
11. juli.

Den store festnemnda var delt i 3 grupper. 1
programnemnd, Fagerås og Nordens, 1 protokollnemnd
Fjellberg, Hansen, fru Nyens, fru Steingrimsen og
1 dekorasjonsnemnd, Tollefsen, Tollie og Kårberg.
Dei to siste nemndene supplerte seg selv og blev
med flere så det blev blatt vant sin hvil stab.
Fagerås var sekr. alle var vilige.

Programmet var i store drag fastsatt slik: 1 fest- og visi-
tasgudstjeneste ved biskop Berggrav kl. 10. Så gjaldt det å
dirigere vårt program midt gudstjenesten vekk på sam-
skjene. Under gudstjenesten to sen. av Målselv menighetsr.
II. Kyrkje- og bygdestemne kl. 16 (4 em.) med
ny av Målselv menighetsr., opningstal. av nemnd-
formannen sokneprest Fagerås, fredag av biskop dr.
Berggrav, tolar av skulinspektør Rydningen og Konsul
Tollefsen og av gjesta imbedsmenn og mannfolk av mannfolk.
laget «Alta Gjoa». III. Festmøte i bygda kl. 20 (8 em.)
med bl. dei gjesta av bl.a. Nordens, biskop prost Høg-
dal og Alf Rosenvinge ved anglet.

Til jubilet var indbudne foruten biskopen: fylkesmann Bassie med fru som meddelte at han ikke kunde møte pga. av et fylkesmannsmøte i de Dagene. Sognepræst Hollum, Malvik, som døyde 17. mai, men i forveien bad vort fra at han ikke kunde komme. Res. kap. Rosæs, Stinde, som meldte fra at han ikke kunde komme. Sognepræst Tønnesen, Øgjeltø, som meldte fra at han ikke kunde komme. Præst, generalvikar Hiertøy, Trondheim, som sa at han vilde komme. Sognepræst Ebeland, Rokseviig, som meldte fra at han ikke kunde komme. Videre var ordfører i Trøndelag og fru, præst Høydahl og fru, præster Meyna, fru mann i Rennebu sokneråd, skulelærer Bjørdalsbakke, fru. i Bondø sokneråd lærer Hagvold fru. i Gjerlyg sokneråd lærer Torseth og fru. i Malvik sokneråd Kommunen alle med fruer innbudne til jubilet. Alle disse var møtte undtatt fru Høydahl som var dårlig.

Til jubilet var utlagt et trykt program i 1000 eksemplar. Dessuten var det noko skjemt av skyggesprent feil, men gjørt bruk. Alle salmane som skulde synggjørt den dagen var prøvte den.

P.g.a. av tåk måtte vi ikke vente at ikke gudstenesten gjøres fra kl. 1/2 11. Alle prestane gjeld i processjon på prestegarden til kyrkja i denne orden: biskop Berggrav sognepræst Hjemen, præst Høydahl, den danske præst i kyrkjeinnja F. Vinegård som hjelpeliv var i Malvik på tinstjeneste og som var en god ven av biskopen, præster Hiertøy og skiftskyrkjeherre Meyna, - i alt 6 prestar i ornat. Da processjonen var kommen i kyrkjen bruset klutta ringinga som tok til med det same prestane

gjeld om prestegardsbruket, og opplest nytt i med
1 vers av «Kirken den er et gammelt hus» medan
processionen gjekk ut gjenom kyrkjja som då var fylldt
til sist plass. Velaugt. bordøra stana biskopen og sok-
nepresten medan dei andre gjekk opp i koret og tok
dei plassane som dei var vigsvent dei. Frå bordøra
minte biskopen i ei stutt tale om det som samla
kyrkjelyden og bad så soknepresten opna gudstenesta
med fridsord og bøn. Han las så salme 84, 1-5
og bad i stutt inngangsbøn. Målselv mannsborn
song «Di Herre, som er dei og dei» medan biskopen
og soknepresten gjekk inn i sokneristet og dei vart
ifrå meresbl. Målselv kyrkjjesong hadde
til jubileet fått i stand 2 nye messeklæder som
då vart tekne i bruk, og altso innvigd av biskopen
og soknepresten. Gudstenesta gjekk så ellesvanleg
likeleg til epistelen skulde lesast. Der hadde biskopen
sett inn skiftlesing av dei tilstoddesvanlege prestane
medan kyrkjelyden song 1 vers av salme nr. 884: Si
meg det gamle budskap. Epistelen 1 Sth. vers steig sokne-
presten fram til altaringen og las Jakob. 3, 16. Etter
2 de vers las prostan Keiserslag frå bordøra 1. Tim.
1, 15. Etter 3 de vers las stiftsbiskopen Mykera Ap.
gj. 4, 12, etter 4 vers las professor Vinnegård Jakob.
16, 33 og etter 5 vers las prost Høydahl 1. Pet. 1, 3.
Deretter sa biskopen frem trusvedkjenninga. Biskopen
preika så over Kl. 19, 2 fgg, samt talet som biskop
Smitt brukte då han vigdi kyrkjja. Biskopen tok til
sluta ordet: Menneskjemen er lenger for å vinnje og
felle det som var forlorent.

Etter middagstenest gjekk etter programmet så som at minnisblytt „Alle Gjem" minnisblad blytt til sjøn og etter fotavspeien som sjøregul og fastlag utgangssjøl. Vespren var en den gamlen minn fastlag som endan hadd samma tein. Pastor Heiervang tala om ordet i 2 Tim. 2.8: Ihukom Jesus Kristus i lag som er opvakt frå dei døde av David, etter mitt evangelium. Kvet som var dirigent av Lova Nordens gjedd. sine sobe godt, men på eit punkt var det ikkje feilfritt. Biskopen uttala etter på tl sokneprosten: „Eg er ikkje ingjenmot over korleis dei barnen greia."

Millom kl. 2 og 4 var det minnedagsprøve. Det var dokt i Kjerkestua tl gjestene og til så mange andre som trengde å gjøra. Det var mestilletta å få kjøpa ut på kjøkkenplassen og sokneprosten bad på bindøra om at dei eldre måtte få sleppa til fyrst. Kosten var ikkje mykje og tl å plugg var det nesten fyllen. Ved bordet yrkte sokneprosten velkomen og minnte om at vi hadde same kosten som den dagen bykkja var vigd. Ellest var det ikkje hadd tala ved bordet utan det at biskopen tåkka for maten. Fyre var ringe nesten: Da kjem jeden og etter 1 ses er solnen: Hvem den Herre den meddelje bange med oss.

Mofremmda hadd ellest gjort eit fremskrift av bed. Dei selte brød sjømmegraut og fyrkjøt i store mengder. Det var kjøpt 100 kg. fyrkjøt av dei var det att mellom 10 og 20 kg. 40 brød var kjøpt og gjelt med, dessutan gjelt det med 1700 meiebrød og kaffinger og 1 selt potet.

Ein kan gjø ut på at det var samla nokre skilt som 1700 menneskjø sende dette jubileumsstemnet. Alt gjekk fyre seg under stoggjø ordna på den store folkeforsamling dø. Kyrkja var fylt til heyrde 3 gonger og heile hida var det høgande still. Alt på plassen gjekk alt fint fyre seg, det var ikkje ein som skjende eit øyeblikk. - Målsetningane hadde stor ou av den dagen. - Ellest inn ein til programmet og til uprentet i Tromsø som er innsetta i denne boka side folio 74 og 75. Sogen med vandet H.S. er dikta av på fylkesmann Hengrimsen.

Menighetane som var gjøre av Målselv kyrkjelyd forening til jubileet er nøye av på Ruth Holmen f. Hillesund. Broderinga er gjort av fru Olga Hjelmo. Teikningen til ornotiea er gjort av billedhøgaren Oscar Sylvinn, Trondheim, i samråd med arkitekt Tverdahl. På forsida er eit kvitt lam med fane med Kristi monogram ☧ symboliserande det hjørde lam som lev redd si synd. I kransen omkring er broderet 4 x 3 ringar i kvarandre symboliserande kjeringi. På botnsida har ein dette kjende kransen, Kristi sigersmerke. Tenkjen er det ein ring med eld tungor og ei krit duve symboliserande Gjørd Ånd. - Med dette lem Målselv kyrkjelyd fått to verkeleg verdfulle minneskjø som ein verkeleg skal leite lenge etter å finne noken til i ein annan landskyrkjelyd.

1937 vart det av deplet gjøre lenge til tilveiing av Målselv Kyrkjegard ca. 2 mål av presteskaden. Etter fullmakt av prosten i Senja vart han

E. Skolevesen.

Prestegjeldet udgjorde 2 Skolekommuner:
Maalselven og Bardo.

1. Maalselven.

Skolevæsenets tidligere Stilling oplyses ved en Skrivelse fra Lensmand Sandberg til Amtmanden af 1 Febr 1843.

Efter denne blev Skolevæsenet i Bygdelaget bestredet af Lensmandens Kirketjenere, der tidligere havde et stort District i Lensmandsdømmet. I 1843 fandt Bygdelaget Anledning til at have fastat Bestemmelser om en egen Lærer Anskaffelse, og i 1834 fandtes en Fordom Kontr. med 24 Spd Løn; i 1835 blev ingen Skole holdt; men i 1836 var atter en Lærer kontr. med 30 Spd. I 1837 var en Kirketjener kontr. med Løn som Skolelærer af 35 Spd. — I 1836 fes nemlig at Lærerens Løn, der ifølge Skr. fra Stiftet af 18.10.29. havde været satsat fra 1847-36 (og som Kirketjener form. Løn fra 1828) i 1836 blev bestemt alene for Skolevæsenet, medens egen Kirketjenere stadig antaltes i Almindelighed. Maalselvens Kirketjenere bestred hverken hele Skolevæsenet, dog tilsidst med en Assistent ved Siden. Under 30.6.38 skriver Ordf. Winckler til Sagf. Torvet om at den konst. Kirketjener i Maalselvens Vidt. Andr. Grønvold ikke kunde faa Plads paa Grund af Mistrøstet med Almuen. Grønvold var f. S. alvorlig tilrettesat. Efter begge efter Mark er Sommerset G. Kreutzer ansat som Kirketjener. En Vidstaldes ved Siden af kan en Ellef Olsen, smeed i Porsbygden Skaar Gulbrandsen Skjøggenes (med 8 Sjed for 8 Uger i 1847). Efter en Rejseindberetning fra Kreutzer (som Regnskabsfører) af 1847 var en Skolesøgende Børn 270. "Af 136 Gutter var 30, som skrev og 13, som regner. Af 134 Piger er 21, som læser Skrift."

"Skolevæsenets Forfatning 1846er: a) dens Indk. 80 Spd 103 S. b) den Udgiftes 70 Spd 96 S. c) dens Beholdning 70 Spd 7 S. hvorfra 2 Spd Restantbr. og Restant i Kassen 50 Spd 67 S."

I 1847 eller 1848 blev paa Sorenbergs Forslag Sognet delt i 2 Skolekretser, eller Distrikter, der i 1849 fik

36 Uger med hver 48 Sved, og under District 20 Uger med hver 48 Sved. Skolen skulde holdes for hele Bygden paa en Gard med Godtgjørelse af de under Opsidderne. Efter Bestemmelse af 27 Aug. 1853 gik ned. District til Oiborg (Mon.) og Ringsaa, øvre altsaa paa Ørredsberg til Kristiansand (!)

I Februar var Hr. Sa Sandberg roste Maalselvingerne Sands og gode Vilje for Skolevæsenet.

I 1855 blive District 3, og I. Samuelsen ansat Jon Iver i ned. District. O. Larsen var i 1853 blevet konst. i øvre District.

I 1861 blev Maalselvens Skolekommune deelt i 14 Kredse hver med 8 Uger Skole, fordeles det idalen og Tagelvdalen med hver 4 Uger, og 4 Lærere blive ansatte.

I 1862 blev Tellnes nanset opnævnte.

I 1863 blev Kristensens Anlæg fraskilt til 171 fordeles en nyoprettet District, og en 5te Lærer ansat.

I 1862, 63 og 64 blev der hvert Aarskiel Skole for forsømte Børn.

Ved Beskl. af 3 Novbr. 1864 blev det besluttet, at Skolen over hele Kommunen skulde i Lejeder Dæler. Ceje og Kosthold til Skolevæsenet 6° pr Uger).

I 1862 blev ordnet for Sognepræsten af Kommunen lønnet Lærerhjælp ved Konfirmandunderviisningen, og Skolelærer dannen deelt af Sognepræsten engageret.

Skolefødningen

1861. Kundskabs undersøgelse
Sidstnævnte efterses.

1862. 2175 udover Forsømmelse.
1863 1221 .. do.

1864 af 400 Skolepl. 701 do.

I 1865 ...
Hvoraf 3 ...
I 1870 og gren...
af 1876 fordeles ...
I 1879 bestem...
tager i betæn...
ning var ...
400 kr. af ...
Skolelærer Gr...
Fortsat en ...
Samtlige Skolelærer I...
ster Jørgensen ...
Lundberg ...
Store separ...
ne. Skole...
er. 31te ...
Skolelærer ...
jørgensen ...
Skolelærer ...
Amtstilskud ...
Nærmere Oplys...
Skolelærer ...
mer af Kom...
nunen ...
Lærer ...

I 1865 er der holdt Skole for Vidarbygdene med 3 Lærere (hvoraf 3 Uger paa privat Bekostning).

I 1870 ophævedes 5te Lærerdistrikt, i 1876 af Egnene, fra Begyndelse af 1876 holdes alle 4 Skoler af 3 Lærere og i 21 Hvedse.

1879 I 1879 bortlejedes opført skolehus paa Malmo. Det opførtes i 1880 og lægges i bygning om høsten. Alle Arbeide foraden indredning og gulv bestaaet i ing var kr. 1400.00, hvoraf 750 kr. udredes af Amtets skolekasse, 400 kr. af bygden og det øvrige af skolekassen.

1880 Skolelærer Grimmingsæter forflyttet og P. Myrvoldhaug bortlejet i hans sted.

1881 Indtegnes en hovedparcelen paa Vegerfjelds skolehus med bidrag af Amtsskolekassen.

Skolelærer P. A. Larsen forflyttet og Jordfald bortlejet i hans sted.

1882 Jordfald forflyttet og Ole Ulven bortlejet i hans sted.

Lindberg (Bardo) forflyttet, L. Lunde bortlejet efter ham.

Store reparation foretaget paa Malmo skolehus – efter ordrer. Skolehus opført for Myrens bygd paa Kleiveno, endvi. d. 31te December 1882. Se pag 102.

1883 Skolehus for Urbakmo bygd opført paa Urbakmo. Amtsskolekassen jor bygder. Det øvrige udgiftes paa bygden.

Skolehus for Einerbygs bygd opført paa Einbygs Egnene Amtsskolekassen jor bygder. Det øvrige udgiftes paa bygden.

Myrvoldhaug paa grund af vraglig helbred medbelt afsked.

1884 Skolehus for Rufjeldet bygd opført paa Mollerhaug. 400 kr. af Amtsskolekassen resten (400 kr.) udlignes paa skolekommunen paa grund af bygdens fattigdom.

Lærer Larsen fast bunt efter Myrvoldhaug.

FRA KALLSBØK FOR MÅLSELV PRESTEGJELD

11. Almuens Karakteristik, Næringskilder og Levesæt.

Saavel Maalselvens som Præsta er i Tidsalderen
de første c. 80 Aar besatte med Skiftlinder,
der i den første Tid hovedsagelig dreve Fraadsfinderstilværelse dels ved, men i Maalselvens
Lidelse ogsaa fra Opdal og Skjøtjelandet. Som
afgave maatte andre Egnes Afbyggere, og
blandt uanslig Maalselvens ogsaa Mange altid
med Trykket Fejl, at de fleste Navnedele af
Landet var flere eller færre representerede
i dette Sogn i første, andet eller tredie Slægtled.
Naar dens nedre Del indlagdes (nærmere herom
Fremstillingen), saa gjentagendes forøvrigt ogsaa Dalbøernes almindelige Karakter, Skjønt efter Folkets
Mødes modificerende eller fremskyndende Indflydelse.
En vis stærkt for religiøs Paavirkning modtagelig
Gudsfrygtighed er uomtvistelig, men ikke
Tilbøjelighed til melankolske Grublerier. Maalselvingen er maaske snarere Sagvindsk end melancholisk af Temperament og langt snarere forledet
end fremmet. Det gaar let for hans at falde
en Beskuelsing, og endog end Gjøgler af Lis og
Pauge, at lage fal paa Nøgel, der indeslutter hemmeligheder, men han søger ikke altid under Prøvelser,
Mistænke eller forhaandsdømme og Vaarlandslighedens Gnaphed.
I Vidskab lit at lure, forsøge eage Forbeholder og

FRA KALLSBØK FOR MÅLSELV PRESTEGJELD

med Opsøgelse i en eller enkelte af de ovenfor omtalte Indlæggelser ere Maadelvingerne forvanskelige Gjæstere og Bønder. Men det er saa at Hjemme at komme ud i Forening med Forretningens at de ere ofte ræsonnerende i Sagelagen og i Almindelige Forhandlinger, at de ofte ere selvgode, indtagne i sit Eget, hjælpen de Gjæst at have kaldet almindelig Ord for at vore Skive; det nytter ikke fuld naaede at bede dem den høyere Embedsautoritet (Fordrevne Lovens) iden tilige at fremføre fornuftige Grunde; men de skifte, naar de fremføres med Venlighed og Sandhedskjærlighed, kan Maadelvingerne vanskeligt forat modstaa. Dette staar i Forbindelse med, at Maadelvingen kan gjøre uberiligt Forslag, og at den finderne gaaende almindelig indbrudt saa borgerlig som religiøs Opdragelse, hvorved dog den underste Del, der indbefattet Kiøbstæd, Egnsfæd og Herredsfæd, samt af Præstegjeldets fornemmeligste Dele og Maadalens maa undtages. De mest almindelige Laster ere: Doraglighed, ifor mulkens Forlande; Uflydighed og Egenraadighed kan Præn og Gjinstefolk; Dovenskab og Mangel til Ledighed, (S. om Oldtiden) Ærlighed mest iagttages kan Fuldmægtigen og ifor løse Folk, (ligesom Løskarlevæsenet, som adlinie maa betragtes som en Hindring for Byggelens Udvikling i det Hele), medens Gaardbrugerne i Regelen ere ret arbejdsomme; Skjønt undertiden for en det paa en ejendommelig Vis, den mindre omhyggelige Vis.

FRA KALLSBØK FOR MÅLSELV PRESTEGJELD

Bardebygdens lige Jordbrugsforhold i Kaalslunguna
mere end nogle andre Forholde bestemmes, som
hidtil ogsaa det specielle Præg. Da den store
Mangde af dens indbyggere fra en Bygdes
Tøiset, er Bardefolket langt mere ensar-
det, og dette har mangfoldig Indflydelse og,
ikke mindst i det fredelige Sammenhængens
hidtil actie Ro vist sig i alle de Forholdene,
som skulde være fælles for den hele lille
Bygd eller mellem Grænder. Bardebygdens
ere alvorlige, stille Folk, i det de forfølge
i deres Foretagender og i Alm. paaliidelige i
Pengeindbyggender, der begjærstfriet det
er ogsaa i Regelen i Kaalslunguna og for
en stor del endnu i Befolkningen af en ved
naturlig Frihjertelhed og Enfoldighed i
Omgjængelse, hvorhos det dog ikke mangler
dem paa Sundhed og Kraftighed, men der det
sidder forneden, og med den Frihjertighed og
Dirkeit, som Grænsen fra Bardebygdens mørke
Skjøger, at beholde Præsten uden egentlig at
levere noget Slag. Derimod mangler de vestaa-
elvingens Kvikhed og, i en vis Forstand, hans
Foretagsomhed; men lige de fat paa en Sag, saa
er der Mulighed for, at de føre den til Endemaal.
Endnu er der meget tilbage af gammel Arbeds-
hed i Bardo, og der er mange steder ødelagte hidtil
af hestbundne grove Sjuder og Laster. Men der
gaar ifølge Statistiken vist adskillig
andet Korn Tjøet i Sverig, hvilket underholder
jer en saare ubetydelig Mande er kommet for
Dagen, hvortil kommer, at Bardebygdens

fornuftig alder karakter viser pligten og
Omsorgfuldhed for deres Kommende saavel som
for deres Byggestedes. I heitelig Betydning
ere de meget demokratisk Indrettede.

De hovedsagelige Næringsveier i lagte
Sogne ere Kvægdrift, Skerbrug, og Skovdrift.
Den første kunde ere meget lønnende, da
Beitene vanskeligt ere gode (og fattige Grænse
tidligt) og der med Dyrkning i den Retning
paa de fleste Steder vilde kunne vinde ved
godt Ny; men Engdyrkningen har vanskelig for
fundt for Kornavlens Skyld, og der har ikke
indfalt for mange Kreaturer om Vinteren at
forsynende Menneskene har dog i lagte Sogne
begyndt at vise sig en gladelig Forandring. —
Kornavlen der jaar ud paa Ryg (og lidt Rug i flere
Bygder) er saaledes Fattigsarbeiet ofte ikke
paa Grunde af de i Aftenen hyppig indfaldende
Frostnætter. De fast frie Gaardeselvere faaen
dele af Gaarde — ere faa. — Skovdriften vil
nu knapper ikke længere blive drevet i Jaimen
Udstrækning og paa Jommen vil den fri i Skovene
nu gnedes, og Forstvæsnets Indgriben kan saa
mere end en Maade medføre Indskrænkning.
Dets Indflydelse har endagelig ogsaa for dette Ryg-
derskab gavnlig. Det lænner sig meget dette forde
hvor Gaardbrugere oppe i Bygden nu at drive
Skovbrug i Stolens Tjeneste med vis Udlaning

FRA KALLSBØK FOR MÅLSELV PRESTEGJELD

ved Ledsigt paa egen Haand og paa egen
Risiko. — Fiskeri drives paa saa Udstrækning
som Tiden paa den Maade, at unge Folk gik
ind fem Dejekarle paa Lofoden og Finmarken.
Med nogle Hundre drives megen Fangst
fra mere Maalestokke. — Foruden har Almuen
Adgang til Fiskeri paa de Steder, hvor
der ikke er Adgang til Fremmede, indbegrebet
der i de Lange Vinteraftener. Hvilstiden
i Februarmaaned af Vadmel er formentlig ikke
saa rigelig; i Lappe Sogne begynder den om Af-
frivegel paamuede Fiser og hvorved Stads
vinde Indgang. — Gaardbrugene bestaar
mest i Sæd Rise, som afrøftet af 2 Stok-
verk, gjøres bestaaende af Stue med Kjøkken
og Ovn og Kammer med Ovn, hilvanded Loft
nordfra, som efterst røiede. I Tydalen,
Meridalen, Segelfjord og øvre Salangdalen
ere Huse fem i Sidder bygnede af Bjelke-
stammer. Af Fiskene bø nogle i Tørrede
Huser, andre i Gammer. Maalestokkene
live gode, jo snart fast for gode, saa aspa
dette Overlandighed formindsker Kostpenge; Bor-
de bygninge ere anlagelig mere tarvelige i
det Hele. Fiskene live her, hvor det
kaustes paa de flaste Steder; de spise ikke
saalange der er Nøgle, og have derfor ofte
haarde Tider. Maaderne Fiske bestaar ikke
er formentlig ikke Ret end af de Steder paa de Ste-
nader; anlagelig kommer dette derfra, at Fiske-
ne have ikke hvilstedet ordnet Fiskeri, hvor-
de ikke har Sand, medens de jo Steder ere
paa Øie. En nogel Udgiftig ved af Det Kongelige
Fiskeri i Nordlandene er ved Fiskeri. De egentlig
Indfiddende Almuefamilier live overhovedet fem Strake.

overhoved

FRA KALLSBOK FOR MÅLSELV PRESTEGJELD